

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

53. aastakäik

28. mai 2010

<u>Teatis nr</u>	Sisukord	Lehekülg
I	<i>Resolutsioonid, soovitused ja arvamused</i>	
	ARVAMUSED	
	Nõukogu	
2010/C 138/01	Nõukogu arvamus Tšehhi Vabariigi ajakohastatud lähenemisprogrammi kohta aastateks 2009–2012	1
2010/C 138/02	Nõukogu arvamus Taani ajakohastatud lähenemisprogrammi kohta aastateks 2009–2015	6
2010/C 138/03	Nõukogu arvamus Soome ajakohastatud stabiilsusprogrammi kohta aastateks 2009–2013	11
IV	<i>Teave</i>	
	TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT	
	Euroopa Komisjon	
2010/C 138/04	Euro vahetuskurss	15

ET

Hind:
3 EUR

(Jätub pöördel)

<u>Teatis nr</u>	Sisukord (jätkub)	Lehekülg
2010/C 138/05	Komisjoni teatis – Täiendavad suunised vertikaalsete piirangute kohta mootorsõidukite müüki ja remonti ning nende varuosade turustamist käsitlevates kokkulepetes ⁽¹⁾	16

TEAVE LIIKMESRIIKIDELT

2010/C 138/06	Kokkuvõtlik teave riigiabi kohta, mida antakse kooskõlas komisjoni määrusega (EÜ) nr 736/2008, milles käsitletakse asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist riigiabi suhtes, mida antakse kalandustoodete tootmise, töötlemise ja turustamisega tegelevatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ⁽¹⁾	28
2010/C 138/07	Väljavõte Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/24/EÜ (krediitiasutuste saneerimise ja likvideerimise kohta) artikli 9 kohasest otsusest Banco Privado Português, S.A. likvideerimismenetluse alustamise kohta (Osutatud direktiivi artikliga 13. ja 25. oktoobri 2006. aasta dekreet-seaduse nr 199/2006 artikliga 21 ettenähtud avaldamine)	29

V Teated

HALDUSMENETLUSED

Euroopa Komisjon

2010/C 138/08	Konkursikutse – EACEA/14/10 – Haridusalase koostöö programm arenenud tööstusriikide vahel – Euroopa Liidu ja Austraalia ning Euroopa Liidu ja Korea Vabariigi koostöö kõrg- ja kutsehariduse valdkonnas – Konkursikutse 2010 Ühised liikuvusprojektid ja ühised kraadiõppeprojektid	30
---------------	---	----

KONKURENTSIPOLIITIKA RAKENDAMISEGA SEOTUD MENETLUSED

Euroopa Komisjon

2010/C 138/09	Eelteatis koondumise kohta (Juhtum COMP/M.5885 – Altarea/Predica/ABP/Aldeta) – Võimalik lihtsustatud korras menetlemine ⁽¹⁾	33
2010/C 138/10	Nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 27 lõike 4 kohane teatis juhtumi COMP/39.398 – Visa mitmepoolsed vahendustasud kohta ⁽¹⁾	34

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

ARVAMUSED

NÕUKOGU

NÕUKOGU ARVAMUS

Tšehhi Vabariigi ajakohastatud lähenemisprogrammi kohta aastateks 2009–2012

(2010/C 138/01)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 9 lõiget 3,

võttes arvesse komisjoni soovitusi,

olles konsulteerinud majandus- ja rahanduskomiteega

ON ESITANUD KÄESOLEVA ARVAMUSE:

(1) Nõukogu vaatas 26. aprillil 2010 läbi Tšehhi Vabariigi ajakohastatud lähenemisprogrammi, mis hõlmab ajavahe-
mikkude 2009–2012.

(2) Ülemaailmne kriis on Tšehhi majandust tugevasti mõju-
tanud. Pärast kolmeaastast perioodi, mil majanduskasv oli
üle 6 % aastas, kasvas reaalne SKP vastavalt ajakohastatud
lähenemisprogrammile 2008. aastal ainult 2,5 % ja
vähenes 2009. aastal 4 %. Majandust mõjutas peamiselt
kaubanduse mahu vähenemine, kuid samuti usalduse vähe-
nemine, laenuitingimuste karmistumine ja välismaiste
otseinvesteeringute sissevoolu vähenemine. Ametiasutused
reageerisid kriisile kindlameelselt.

Tšehhi Riigipank langetas keskset intressimäära 3,75 %-lt
2008. aasta keskel praegusele 1 %-le ning valitsus võttis
kooskõlas Euroopa majanduse elavdamise kavaga vastu ja
rakendas 2009. aastal märkimisväärsed stimuleerivad
fiskaalmeetmed mahus 2,2 % SKPst. Tšehhi kroon
nõrgenes 2008. aasta juuli keskpaigast 2009. aasta
veebruari keskpaigani euroga võrreldes ligikaudu viiendiku
(seejärel tugevnes ligikaudu 14 % 2010. aasta veebruari
keskpaigaks). Praeguses vahetus kriisijärgses perioodis ei
ole Tšehhi majandus makromajanduslikus plaanis oluliselt
haavatav. Esmatähtis on vähendada valitsemissektori suurt
struktuurset puudujääki, mis 2009. aastal oli hinnanguliselt
6 % SKPst, jätkusuutlikule tasemele. Samuti on oluline
tagada tööturu kiire kohandumine majandussurutisega ja
jätkata pikaajalist lähenemist. Pidades silmas 2009. aasta
kavandatud puudujääki, otsustas nõukogu 2. detsembril
2009, et Tšehhi Vabariigil on ülemäärane eelarvepuudu-
jääk, ja esitas soovitus selle viimiseks allapoole kontroll-
väärtust 3 % SKPst 2013. aastaks.

(3) Kuigi reaalse SKP senine langus kriisi tingimustes on suures
osas tsükliline, on mõjutatud negatiivselt ka potentsiaalse
SKP tase. Peale selle võib kriis väiksemate investeeringute ja
suurema struktuurse tööpuuduse tõttu lisaks mõjutada
potentsiaalset kasvu keskpikas perspektiivis. Lisaks
halvendab majanduskriis veelgi elanikkonna vananemise
negatiivset mõju potentsiaalsele SKP-le ja riigi rahanduse
jätkusuutlikkusele. Sellega seoses on esmatähtis kiirendada
struktuurireformide rakendamist, et toetada potentsiaalset
kasvu. Eelkõige peaks Tšehhi Vabariik viima läbi reformid,
et suurendada tootlikkust (edendada teadus- ja arenduste-
gevust ja innovatsiooni, ärikeskkonda ning konkurentsi) ja
tööjõupakkumist ning parandada töötajate oskusi.

(4) Programmi aluseks oleva makromajandusliku stsenaariu-
miga nähakse ette, et reaalne SKP suureneb 1,3 %
2010. aastal, 2,6 % 2011. aastal ja 3,8 % 2012. aastal.
Praegu kättesaadavate andmete põhjal hinnates näib see

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1. Käesolevas tekstis osutatud dokumendid
on kättesaadavad veebilehel: [http://ec.europa.eu/economy_finance/
sgp/index_et.htm](http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_et.htm)

stsenaarium realistlik kuni 2011. aastani ning on kooskõlas rahapoliitiliste ja vahetuskursi prognoosidega.

Programmikohane 2012. aasta SKP reaalkasvu prognoos, mis näeb ette SKP kasvu tasemeni, mis on üle potentsiaalse SKP, näib olevat optimistlik. Inflatsioon peaks 2010. aastal mõõdukalt suurenema peamiselt kaudsete maksude suurenemise tõttu ja jääma mõõdukaks kogu programmiperioodi jooksul. Programmiga nähakse ette, et olukord tööturul halveneb 2010. aastal veelgi. Üldiselt näivad inflatsiooni- ja tööturuprognoosid usaldusväärsed ning on kooskõlas SKP reaalkasvu prognoosiga.

(5) Programmis prognoositakse valitsemissektori eelarve puudujäägiks 2009. aastal 6,6 % SKPst. Võrreldes 2008. aasta puudujäägiga 2,1 % SKPst tuleneb eelarvepositsiooni oluline halvenemine peamiselt kriisi mõjust riigi rahandusele ja mahukatest stimuleerivatest meetmetest (ligikaudu 2,2 % SKPst), mida valitsus 2009. aastal kooskõlas Euroopa majanduse elavdamise kavaga võttis. Peamised meetmed hõlmasid sotsiaalmaksete vähendamist, infrastruktuuri tehtavate riiklike investeeringute suurendamist ning ettevõtjate ja tööhõive rahalist toetamist. Valitsemissektori kulud suurenesid 2009. aastal oluliselt vähem, kui oli kavandatud eelmises lähenemisprogrammis. Struktuursete eelarveseisund (st ühiselt kokkulepitud meetodika kohaselt arvatud tsükliliselt kohandatud eelarveseisund, välja arvatud ühekordsed ja muud ajutised meetmed) halvenes 2009. aastal ligikaudu 2 protsendipunkti võrra. Programmi kohaselt kavatakse Tšehhi ametiasutused konsolideerida eelarvet eelkõige programmi algusaastatel alates 2010. aastast, mis Tšehhi Vabariigi suurt struktuurset eelarvepuudujääki ja prognoositavaid paranevaid majandustingimusi silmas pidades on kooskõlas nõukogu poolt heaks kiidetud väljumisstrateegiaga.

(6) Programmis prognoositakse valitsemissektori eelarve puudujäägiks 2010. aastal 5,3 % SKPst. See tähendab, et struktuursete eelarveseisund paraneb 2 protsendipunkti SKPst, mis on rohkem kui nõukogu 2009. aasta detsembris soovitas – nõukogu soovitusel kohaselt tuleb struktuurset eelarveseisundit ajavahemikul 2010–2013 parandada igal aastal 1 % SKPst. 2010. aastal põhineb eelarve konsolideerimine tulu suhte suurendamisel 1,5 protsendipunkti võrra SKPst.

Peamised meetmed hõlmavad käibemaksu, aktsiisimaksude ja kinnisvaramaksu suurendamist (ligikaudu 0,8 % SKPst). Samuti kajastab see sotsiaalmaksete ajutiste kärpsete varajast kaotamist ja sotsiaalkindlustusmaksete piirmäära suurendamist. Kulude poole meetmed hõlmavad lapsehooldus- ja haiguspuhkusega seotud sotsiaaltoetuste kärpeid (ligikaudu 0,1 % SKPst) ning pensionide indekseerimise võimaluse kasutamata jätmist (ligikaudu 0,2 % SKPst).

(7) Programmi keskpika perioodi eelarvestrateegia peamine eesmärk on jätkata konsolideerimist pärast 2010. aastat

ja viia valitsemissektori eelarve puudujääk alla kontrollväärtuse 3 % SKPst 2013. aastaks, mis on kooskõlas nõukogu detsembri soovitusel. Programmi kohaselt peaks puudujääk vähenema 5,3 %-lt SKPst 2010. aastal 4,8 %-le 2011. aastal ja 4,2 %-le 2012. aastal. Hoolimata majanduse prognoositavast elavnemisest aeglustub struktuursete eelarveseisundi paranemine võrreldes 2010. aastaga märkimisväärselt ja ei ületa 2011–2012. aastal 0,6 protsendipunkti SKPst. Eelarvet kohandatakse peamiselt kulude poole. Programmi kohaselt hõlmavad pooled kulukärped tegevuskulud ja pooled kohustuslikke kulud, kuid programmis ei ole esitatud üksikasjalikke teavet kulukärpsete rakendamise kohta. Tulude poole meetmed on väiksemad, kuid paremini täpsustatud ning hõlmavad suuremaid sotsiaalkindlustusmaksude ja suuremat üksikisiku tulumaksu. Programmis seatakse eesmärgiks vähendada valitsemissektori eelarve puudujääki ligikaudu 3 %-le SKPst 2013. aastaks, kuid ei esitata üksikasjalikke teavet selle rakendamise kohta (sealhulgas aluseks olevad kasvueeldused), mistõttu ei ole võimalik kindlaks määrata keskmist iga-aastast eelarve kohandamist ajavahemikul 2010–2013. Ametiasutuste esitatud teabe kohaselt on Tšehhi Vabariigi keskpika perioodi eesmärk valitsemissektori struktuursete eelarveseisund – 1,0 % SKPst. Viimaseid prognoose ja võlataset arvesse võttes kajastab keskpika perioodi eesmärk stabiilsuse ja kasvu pakti eesmärgi. Programmis ei kavandata seda siiski saavutada programmiperioodi jooksul.

(8) 2010. aasta eelarvetulemused võivad osutada programmis kavandatust pisut halvemaks. Võimaliku väiksema eratarbimise tõttu võivad käibemaksust ja aktsiisimaksudest saadavad tulud osutada oodatust pisut väiksemaks.

Kulud võivad samas suureneda parlamendivalimiste eelse kulutuste suurendamise surve tõttu. Eelarve täitmine on ebakindlam hilisematel aastatel. Viimases ajakohastatud programmis 2011. ja 2012. aastaks seatud kulueesmärgi ei toetata konkreetsete meetmetega, mistõttu on nende saavutamise ebakindel, ning 2012. aasta tuluprognoosid põhinevad optimistlikel SKP reaalkasvu prognoosidel. Programmis ei esitata mingit teavet selle kohta, kuidas viia puudujääk 4,2 %-lt 2012. aastal alla 3 % SKPst 2013. aastaks.

(9) Valitsemissektori koguvõlg peaks 2009. aastal ulatuma 35 %-ni SKPst, võrreldes 30 %-ga SKPst 2008. aastal. Peamiselt valitsemissektori eelarve suhteliselt suure puudujäägi tõttu peaks võla suhe programmiperioodi jooksul suurenema täiendavalt 7 protsendipunkti võrra ja jõudma 42 % ni SKPst 2012. aastal. Võla suhte kujunemine võib osutada programmis kavandatust vähem soodsaks eelkõige pärast 2010. aastat, pidades silmas eelarve konsolideerimisega seotud riske ja võimalust, et SKP reaalkasv võib 2012. aastal osutada programmis eeldatust väiksemaks. Valitsemissektori võla suhe jääb siiski oluliselt alla kontrollväärtuse 60 % SKPst kogu programmiperioodi jooksul.

- (10) Keskpika perioodi võlaprognoosid, mille puhul eeldatakse SKP kasvu mõeldukat järkjärgulist taastumist kriisi eel prognoositud tasemele, maksutaseme taastumist kriisielesele tasemele ning mis sisaldavad elanikkonna vananemisega seotud kulude prognoositavat suurenemist, osutavad, et programmis kavandatud eelarvestrateegia (nominaalväärtuses) ei ole poliitika edasise muutmiseks piisav, et stabiliseerida võla suhe SKPsse 2020. aastaks.
- (11) Elanikkonna vananemise pikaajaline mõju eelarvele on ELi keskmisest tunduvalt suurem, mis on peamiselt tingitud sellest, et pensionikulutuste suhe SKPsse suureneb märkimisväärselt järgmistel kümnenditel. Lisaks suurendab programmis prognoositud 2009. aasta eelarvepositsioon veelgi mahajäämust jätkusuutlikkuses, mis tuleneb elanikkonna vananemise mõjust eelarvele.
- Suurema esmase eelarveülejäagi tagamine keskpikas perspektiivis ning pensioni- ja tervishoiusüsteemi reformimine kõnealuste kulude vähendamiseks tulevikus aitaksid vähendada riigi rahanduse pikaajalise jätkusuutlikkusega seotud riske, mida jätkusuutlikkust käsitlevas komisjoni 2009. aasta aruandes hinnati suureks. 2010. aasta jaanuaris moodustati rahandusministri ning töö- ja sotsiaalministri ekspertide nõuanderühm, eesmärgiga valmistada ette alternatiivseid pensionireformi ettepanekuid. Need viimistletakse 2010. aasta mai lõpuks ning edastatakse uuele valitsusele.
- (12) Seoses eelarvemenetlusega on eelarve koostamine küllaltki deentraliseeritud, kuid samas ei reguleerita seda karmide eelarve-eeskirjadega. Tšehhi Vabariik kehtestas 2004. aastal keskpika perioodi eelarveraamistiku, milles sätestatakse riigieelarve nominaalsed kulupiirmäärad kolmeks aastaks. Kogemused siiski osutavad, et piirmäärasid on varem mitmel korral korrigeeritud eelarve-eeskirjadega lubatud määra ülespoole. Praeguse eelarveraamistiku peamised puudused on seotud nõrga jõustamisega, ebapiisava järelkontrolliga, toimimise keerukusega ja protsessi piiratud avaliku kontrolliga. Nõukogu soovitas 2. detsembril 2009 Tšehhi Vabariigil „rangelt järgida keskpika perioodi eelarveraamistikku ning parandada eelarve täitmise järelevalvet kogu aasta jooksul, et vältida kulutuste ületamist võrreldes eelarvekava ning mitmeaastaste kavadega”. Selles osas ei ole programmis esitatud piisavalt ettepanekuid. Samas on parandatud eelarve haldamist. Oluliste muudatuste jätkuv rakendamine maksukogumise ja -halduse valdkonnas ning kiire üleminek eelarvehalduse riigikassasüsteemile aitab tõhustada riigi rahanduse haldamist.
- (13) Tšehhi Vabariigi avaliku sektori kulutuste kvaliteeti saaks veelgi parandada. Eelkõige on teadus- ja arendustegevuse kulud väiksemad ELi keskmisest ning avaliku sektori kulutusi saaks tõhustada sellistes valdkondades nagu tervishoid, haridus ja riigihanked.
- Seevastu on riiklike investeeringute tase võrreldes ELi keskmise ja naaberriikidega suhteliselt kõrge (ligikaudu 5 % SKPst viimase nelja aasta jooksul). Tulude poolel on Tšehhi ametiasutused rakendanud alates 2007. aastast mitmeid reforme, et järk-järgult keskenduda otseselt maksustamiselt kaudsele maksustamisele. Täiendavalt tuleks siiski reformida maksu- ja hüvitistesüsteemi, et suurendada tööstiimuleid ja vähendada tööturult kõrvalejäämist. Maksustamise ja maksukogumise süsteem on keeruline ja seda saaks oluliselt lihtsustada.
- (14) Üldiselt on programmis 2010. aastaks kavandatud eelarvestrateegia kooskõlas artikli 126 lõike 7 kohase nõukogu soovitustega. Puudujäägieesmärk näib asjakohane ja seda toetatakse konkreetsete konsolideerimismeetmetega. Võttes arvesse eespool osutatud riske, ei pruugi eelarvestrateegia alates 2011. aastast olla täielikult kooskõlas artikli 126 lõike 7 kohaste nõukogu soovitustega. Eelkõige ei ole 2011. ja 2012. aasta konsolideerimiskava piisavalt ambitsioonikas (elarve kohandamine keskmiselt 0,3 % SKPst aastas) ja see on seotud mitmete riskidega. Kulueesmärke ei toeta konkreetsete meetmed, 2012. aasta tuluprognoosid põhinevad optimistlikel makromajanduslikel eeldustel ja puuduvad andmed selle kohta, kuidas kavatakse vähendada puudujääki 4,2 %-lt SKPst 2012. aastal alla 3 % SKPst 2013. aastal. Esitatud ei ole ka teavet 2013. aasta eelarvestrateegia kohta. Eelarve iga-aastane kohandamine programiperioodil (2010–2012) on keskmiselt 0,8 %, mis on nõukogu soovitatud keskmise iga-aastase kohandamise (1 %) lähedal, kuid siiski alla selle. Soovituse täitmiseks tuleb 2011–2013. aastal rakendada täiendavaid konsolideerimismeetmeid, et kohandada eelarvet keskmiselt 1 % aastas.
- (15) Stabiilsus- ja lähenemisprogrammide tegevusjuhendis nõutavatest andmetest puuduvad programmis mõned kohustuslikud andmed⁽¹⁾. Artikli 126 lõike 7 kohases 2. detsembri 2009. aasta soovitus, mis esitati eesmärgiga kõrvaldada valitsemissektori ülemäärane eelarvepuudujääk, kutsus nõukogu Tšehhi Vabariiki üles teatama nõukogu soovitude rakendamisel tehtud edusammudest ajakohastatud lähenemisprogrammide eraldi peatükis. Tšehhi Vabariik on kõnealust soovitust osaliselt järginud.

⁽¹⁾ Eelkõige ei ole esitatud andmeid valitsemissektori kulude jaotuse kohta ning likviidsete finantsvarade ja netofinantsvõla kohta.

Üldkokkuvõttes on Tšehhi Vabariigi eelarvestrateegia 2010. aastal asjakohane ja kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 7 kohase nõukogu soovitusena. Järgmiste aastate eelarvestrateegia ei ole piisavalt ambitsioonikas ja eelarvetulemused võivad osutuda prognoositust halvemaks nii tulude kui ka kulude poolel. Eelkõige ei ole kuluueesmärke toetatud konkreetsete meetmetega alates 2011. aastast ning liiga optimistlikud makromajanduslikud prognoosid seavad teataval määral kahtluse alla 2012. aastaks kavandatud tulueesmärkide saavutamise. Kuigi tähtaeg valitsemissektori eelarve puudujääki viimiseks alla kontrollväärtuse 3 % SKPst (2013. aasta) on kooskõlas nõukogu soovitusena, ei ole võimalik täielikult hinnata eelarvestrateegiat, kuna programmis ei ole esitatud üksikasjalikke andmeid konsolideerimismeetmete kohta, mida tuleb võtta kavandatud märkimisväärse kohandamise tagamiseks kõnealusel aastal. Seepärast oleks vaja täiendavat teavet ülemääraste eelarvepuudujäägi korrigeerimist toetava laiaulatusliku strateegia kohta, sealhulgas eelkõige 2013. aastal. Seoses eelarveraamistikuga esineb mitmeid märkimisväärseid puudusi, eriti eelarvemenetluse ja keskpika perioodi eelarveraamistiku jõustamise valdkonnas. Elanikkonna vananemise pikaajaline mõju eelarvele on ELi keskmisest oluliselt suurem, mis võib ohustada riigi rahanduse pikaajalist jätkusuutlikust ja osutab vajadusele reformida pensioni- ja tervishoiuvaldkonda.

Pidades silmas eespool esitatud hinnangut ja ELi toimimise lepingu artikli 126 kohast 2. detsembri 2009. aasta soovitusi ning samuti vajadust tagada jätkusuutlik lähenemine, kutsutakse Tšehhi Vabariiki üles:

i) rangelt täitma 2010. aasta eelarvet ja vältima ülekulusid; kavandama kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 7 kohase nõukogu soovitusena 2011. ja 2012. aasta eelarve raames programmis kavandatust suuremat eelarve kohandamist ning täpsustama üksikasjalikumalt meetmed, mida tuleb võtta ülemääraste eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks hiljemalt 2013. aastaks;

ii) võtma meetmeid eelarvemenetluse parandamiseks ning rangelt jõustama ja kontrollima keskpika perioodi eelarveeesmärke; vältima eelkõige kulude piirmäärade korrigeerimist eelarve-eeskirjadega lubatud määra ülespoole;

iii) rakendama riigi rahanduse pikaajalise jätkusuutlikkuse parandamiseks vajalikud reformid.

Samuti kutsutakse Tšehhi Vabariiki üles üksikasjalikumalt teavitama ülemääraste eelarvepuudujäägi kõrvaldamisel tehtud edusammudest järgmise ajakohastatud lähenemisprogrammi eraldi peatükis, nagu on ette nähtud artikli 126 lõike 7 kohases nõukogu 2. detsembri 2009. aasta soovitusena.

Peamiste makromajanduslike ja eelarveprognooside võrdlus

		2008	2009	2010	2011	2012
SKP reaalkasv (muutuse %)	LP veebr 2010	2,5	- 4,0	1,3	2,6	3,8
	KOM nov 2009	2,5	- 4,8	0,8	2,3	puudub
	LP okt 2008	4,4	3,7	4,4	5,2	puudub
THHI inflatsioon (%)	LP veebr 2010	6,3	0,6	1,8	1,5	1,8
	KOM nov 2009	6,3	0,6	1,5	1,8	puudub
	LP okt 2008	6,4	2,9	3,0	2,5	puudub
SKP löhe ⁽¹⁾ (% potentsiaalsest SKPst)	LP veebr 2010	4,8	- 2,0	- 2,9	- 2,6	- 1,1
	KOM nov 2009 ⁽²⁾	5,6	- 1,8	- 2,9	- 2,5	puudub
	LP okt 2008	1,9	0,4	- 0,4	- 0,2	puudub
Netolaenuandmine/-võtmine muu maailma suhtes (% SKPst)	LP veebr 2010	- 2,4	- 0,2	1,0	0,2	0,6
	KOM nov 2009	- 2,2	- 1,5	- 0,7	- 0,4	puudub
	LP okt 2008	- 1,0	- 0,5	0,4	1,2	puudub
Valitsemissektori tulud (% SKPst)	LP veebr 2010	40,9	39,0	40,5	40,8	40,5
	KOM nov 2009	40,9	40,3	41,0	40,9	puudub
	LP okt 2008	41,0	40,6	39,6	39,0	puudub

		2008	2009	2010	2011	2012
Valitsemissektori kulud (% SKPst)	LP veebr 2010	43,0	45,5	45,8	45,6	44,7
	KOM nov 2009	43,0	46,9	46,5	46,6	puudub
	LP okt 2008	42,2	42,2	41,1	40,2	puudub
Valitsemissektori eelarve seisund (% SKPst)	LP veebr 2010	- 2,1	- 6,6	- 5,3	- 4,8	- 4,2
	KOM nov 2009	- 2,1	- 6,6	- 5,5	- 5,7	puudub
	LP okt 2008	- 1,2	- 1,6	- 1,5	- 1,2	puudub
Esmane eelarveseisund (% SKPst)	LP veebr 2010	- 1,0	- 5,3	- 3,5	- 2,8	- 2,0
	KOM nov 2009	- 1,0	- 5,2	- 3,9	- 4,1	puudub
	LP okt 2008	0,0	- 0,4	- 0,4	- 0,1	puudub
Tsükliliselt kohandatud eelarveseisund ⁽¹⁾ (% SKPst)	LP veebr 2010	- 3,8	- 5,9	- 4,2	- 3,8	- 3,8
	KOM nov 2009	- 4,1	- 6,0	- 4,5	- 4,8	puudub
	LP okt 2008	- 2,0	- 1,7	- 1,4	- 1,1	puudub
Struktuurne eelarveseisund ⁽³⁾ (% SKPst)	LP veebr 2010	- 3,7	- 6,1	- 4,1	- 3,7	- 3,5
	KOM nov 2009	- 4,1	- 6,3	- 4,7	- 4,9	puudub
	LP okt 2008	- 1,9	- 1,7	- 1,3	- 1,1	puudub
Valitsemissektori koguvõlg (% SKPst)	LP veebr 2010	30,0	35,2	38,6	40,8	42,0
	KOM nov 2009	30,0	36,5	40,6	44,0	puudub
	LP okt 2008	28,8	27,9	26,8	25,5	puudub

Märkused:

⁽¹⁾ Programmi raames esitatud teabe alusel komisjoni talituste poolt arvatud SKP lõhe ja tsükliliselt kohandatud eelarveseisund.

⁽²⁾ Põhineb hinnangulisel potentsiaalsel kasvul, mis aastateks 2009–2012 on vastavalt 2,4 %, 2,0 %, 2,0 % ja 2,2 %.

⁽³⁾ Tsükliliselt kohandatud eelarveseisund, v.a ühekordsed ja muud ajutised meetmed. Ühekordsed ja muud ajutised meetmed on vastavalt kõige viimasele programmile 0,2 % SKPst 2009. aastal (puudujääki vähendavad), - 0,1 % 2010. ja 2011. aastal (puudujääki suurendavad) ning komisjoni talituste 2009. aasta sügisprognoosi kohaselt 0,3 % SKPst 2009. aastal, 0,2 % SKPst 2010. aastal ja 0,1 % SKPst 2011. aastal (kõik puudujääki vähendavad).

Allikad:

Läheneemisprogramm (LP); komisjoni talituste 2009. aasta sügisprognoosid (KOM); komisjoni talituste arvutused.

NÕUKOGU ARVAMUS

Taani ajakohastatud lähenemisprogrammi kohta aastateks 2009–2015

(2010/C 138/02)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 9 lõiget 3,

võttes arvesse komisjoni soovitusi,

olles konsulteerinud majandus- ja rahanduskomiteega,

ON ESITANUD KÄESOLEVA ARVAMUSE:

- (1) Nõukogu vaatas 26. aprillil 2010 läbi Taani ajakohastatud lähenemisprogrammi, mis hõlmab ajavahemikku 2009–2015.
- (2) Majanduskriisi mõjutas Taani majandust 2009. aastal tugevalt ning viis Taani suurimasse majanduslangusesse pärast Teise maailmasõja lõppu. Kriisi tabas Taanit ajal, mil Taani positsioon oli suhteliselt hea pärast püsivat tugevat majanduskasvu, mil jooksevkonto ja riigi rahandus olid märkimisväärses ülejäägis ning valitsemissektori võla tase oli madal. Langus algas 2008. aastal, kui kinnisvaramull lõhkes, seda raskendasid omakorda maailmakaubanduse kokkukukkumisest põhjustatud ekspordi langus ning investeringute vähenemine taanduva lõppnõudluse ja karmistunud rahastamistingimuste tõttu. Hoolimata sellest, et kasutada olev tulu jätkas suurenemist, vähenes eratarbimine märgatavalt, sest kahvatud majandusväljavaated, langevad kinnisvarahinnad ja suurenev tööpuudus mõjutasid tarbijate usaldust. Taani ametiasutused reageerisid SKP järsule langusele, võttes vastavalt Euroopa majanduse elavdamise kavale vastu mitu mahukat stimuleerivat fiskaalmeedet, mis sisaldasid maksukärpeid, investeerimisprojekte ning avaliku sektori tarbimiskulude suurendamist. Lisaks majandustegevuse eelarvepõhisele toetamisele võeti

vastu ka kaks pankade päästepaketti, millega anti tagatise ning kapitalisüste. Kõnealuste meetmete võtmise tõttu peaks piisav eelarveülejäak 2008. aastal muutuma alates 2009. aastast puudujäägiks, mis peaks ajavahemikul 2010–2012 ületama stabiilsuse ja kasvu pakti kontrollväärtust 3 % SKPst. Samal ajal kasvav valitsemissektori võlg peaks siiski jääma alla kontrollväärtust 60 % SKPst. Vahetuskurs on olnud stabiilne kogu 2009. aasta jooksul ning intressimäära erinevus võrreldes EKPga on märgatavalt vähenenud. Selleks et tagada riigi rahanduse jätkusuutlik areng, on võtmetähtsusega tagada reformi jätkumine tööjõu pakkumise suurendamiseks. Taani ametiasutuste teine ülesanne on tagada, et stimuleerivaid meetmeid vähendatakse õigel ajal pärast seda, kui majanduse elavdamiseks ei ole vaja enam võtta meetmeid.

- (3) Kuigi majanduskriisi tingimustes vähenes reaalne SKP peamiselt tsükliliste tegurite arvelt, on negatiivne mõju avaldunud ka potentsiaalse SKP tasemele. Lisaks võib kriis mõjutada potentsiaalset majanduskasvu ka keskpikas perspektiivis, kuna investeringud vähenevad, laenuvõimalused on piiratud ja struktuurne tööpuudus suureneb. Peale selle võimendab majanduskriisi mõju elanikkonna vananemisest tulenevat negatiivset mõju potentsiaalsele SKP-le ja riigi rahanduse jätkusuutlikkusele. Seda arvestades on esmatähtis kiirendada struktuurireformide läbiviimist eesmärgiga toetada potentsiaalset majanduskasvu. Taani puhul on oluline eelkõige viia läbi reformid tööturu ja ennetähtaegselt pensionile jäämise hüvitiste valdkonnas, et suurendada tööjõu pakkumist.
- (4) Programmi aluseks oleva makromajandusliku võrdlusstsenaariumi kohaselt SKP reaalkasv taastub pärast 2009. aasta langust – 4,3 % SKPst 2010. aastal 1,3 %-le SKPst ning jääb ülejäänud programmiperioodi jooksul keskmiselt 2,2 % tasemele. Praegu kättesaadava teabe ⁽²⁾ põhjal näib, et kõnealune stsenaarium põhineb kuni 2011. aastani usutatavatel kasvuprognosidel ning pärast seda optimistlikel kasvuprognosidel. Kasvutegurite puhul esineb programmis ning komisjoni talituste 2009. aasta sügisprognosis erinevusi. Programmis eeldatakse, et taastumine johtub sisenõudlusest, eelkõige eratarbimise suurenemisest alates 2010. aastast, millele järgneb kapitali kogumahutuse suurendamine põhivarasse alates 2011. aastast, kui avaliku sektori tarbimise kasv stabiliseerub ja välisnõudlus muutub veidi negatiivseks. Komisjoni talituste 2009. aasta sügisprognosis eeldatakse, et taastumine tuleneb nii eratarbimisest kui ka netoekspordist. Programmi inflatsiooni- ja tööhõiveprognosid tunduvad olevat realistlikud. Makromajanduslikku stsenaariumi peetakse olevat kooskõlas Taani fikseeritud vahetuskursi põhimõtetega.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1. Käesolevas tekstis osutatud dokumendid on kättesaadavad veebilehel: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_et.htm

⁽²⁾ Hinnangus võetakse arvesse eelkõige komisjoni talituste 2009. aasta sügisprognosi, kuid ka muud hiljem avaldatud teavet.

- (5) Programmi prognoosi kohaselt on valitsemissektori eelarve puudujääk 2009. aastal 2,9 % SKPst. Märkimisväärne muutus võrreldes 2008. aasta ülejäägiga 3,4 % SKPst kajastab suures osas kriisi mõju riigi rahandusele, kuid ka stimuleerivaid meetmeid mahus 2,2 % SKPst, mille valitsus kiitis heaks vastavalt Euroopa majanduse elavdamise kavale. Halvenemise põhjustas peamiselt kulude suurendamine tulenevalt automaatsetest stabilisaatoritest, kuigi valitsuse stimuleerivad meetmed sisaldasid ka märkimisväärseid maksukärpeid. Programmi kohaselt peaks eelarvepoliitika jääma 2010. aastal toetavaks ning muutuma piiravaks programmi lõpuaastatel. Pidades silmas Taani suhteliselt soodsat stardipositsiooni, on eelarvepoliitika jätkuv lõdvendamise 2010. aastal asjakohane ning vastab Euroopa majanduse elavdamise kavale. Riigi rahanduse jätkusuutliku positsiooni taastamiseks kavandatakse programmis eelarve konsolideerimist alates 2011. aastast ning märgitakse, et selleks vajalikud meetmed – eelkõige 2010. aasta maksureformi rahastamiselementide järkjärgulisest rakendamisest tulenev ning avaliku sektori investeeringute normaalsele tasemele tagasitoomine – täpsustatakse hiljem.
- (6) Programmi kohaselt suureneb valitsemissektori eelarve puudujääk 2010. aastal 5,3 %-ni SKPst, mis on põhjustatud nii tulude suhte vähenemisest kui ka kulude suhte suurenemisest. Vähenev tulude suhe kajastab maksureformi jõustumist 2010. aastal ning suurenev kulude suhe SKPsse kajastab automaatseid stabilisaatoreid ja valitsuse täiendavaid stimuleerivaid meetmeid. Stimuleerivad meetmed ja maksukärped peaksid moodustama 2010. aastal 1,3 % SKPst ning programmis esitatud ebastabiilsed elemendid, sealhulgas tulud Põhjameri naftavarudest ning toetused Gröönimaale ja Fääri saartele, peaksid moodustama – 1,7 % SKPst⁽¹⁾. Struktuurne eelarveseisund (s.t tsükliliselt kohandatud eelarveseisund, mille komisjoni talitused on ühiselt kokkulepitud meetodika alusel ümber arvutanud) halveneb prognooside kohaselt 2,5 protsendipunkti, mis kinnitab eelarvepoliitika märgatavat lõdvendamist. Erinevus võrreldes stimuleerivate meetmete mahu ja maksukärpetega on seletatav peamiselt tulude alalaekumisega.
- (7) Programmi keskpika perioodi eelarvestrateegia eesmärgid on struktuurselt tasakaalus eelarve 2015. aastaks,
- (8) Programmi 2010. aasta eelarveprognoosid tunduvad olevat usutavad, kuid 2011. aastal ning hiljem võivad tulemused osutada prognoositust halvemaks. Ajakohastatud programmi tuluprognoosid on realistlikud, kuid tulud võivad osutada väiksemaks ning kulude poole kavandatud konsolideerimine ei ole meetmetega tagatud. Lisaks sellele eeldatakse eelarveprognooside aluseks olevas makromajanduslikus stsenaariumis tugevat eratarbimise kasvu ning avaliku sektori tarbimise piiramist. Arvestades, et varem on kulud sageli eesmärgi ületanud, näib avaliku sektori tarbimiskulude eeldatud nulltasemel reaalkasv aastatel 2011–2013 olevat liiga optimistlik. Finantssektor tundub olevat stabiilne, kuid kriisi ajal võetud finantssektori päästemeetmed suurendasid valitsuse riskipositsiooni kõnealuses sektoris.
- (9) Valitsemissektori võlg on 2009. aastal hinnanguliselt 38,5 % SKPst ning peaks 2012. aastal suurenema 48,3 %-ni ja pärast seda langema 2015. aastaks 45 %-ni SKPst. See on suurel määral põhjustatud puudujäägi kiirest suurenemisest ja SKP vähenemisest 2009. aastal. Pidades silmas kõnealuseid eelarve-eesmärkidega seotud negatiivseid riske, võib võla suhe suurendada programmis prognoositust enam. Valitsemissektori finantspositsioon on programmiperioodi alguses siiski positiivne, kuid muutub programmiperioodi jooksul veidi negatiivseks. Prognooside kohaselt jääb valitsemissektori võla suhe alla stabiilsuse ja kasvu paktis sätestatud kontrollväärtuse 60 % SKPst.

⁽¹⁾ Ajakohastatud programmi kohaselt käsitletakse kõnealuseid ebastabiilseid tulude ja kulude allikaid, mis on kõrvalekaldeid struktuurset seisundist, ajutiste või ühekordsete meetmetena. Komisjoni talituste määratluse kohaselt ei ole kõnealused meetmed ühekordsed meetmed (v.a kapitalisiire 2010. aastal 0,3 % SKPst, mis tuleneb pensionifondi tootlikkuse maksustamise reformist). Komisjoni talituste ühekordsete meetmete määratluse alusel oleks struktuurne seisund 2010. aastal – 2,5 % SKPst ning võrdne tsükliliselt kohandatud seisundiga programmiperioodi ülejäänud aastatel.

⁽²⁾ Taani pikaajalise jätkusuutlikkuse näitaja on võrreldav komisjoni talituste poolt kasutatava S2 näitajaga.

- (10) Keskpika perioodi võlaprognoosid, mille kohaselt SKP kasvumäär taastub üksnes järk-järgult enne kriisi prognoositud tasemel ja maksimumäärad jõuavad taas kriisieelsele tasemele, ning mille puhul võetakse arvesse elanikkonna vananemisega seotud kulude prognoositud suurenemist, osutavad, et programmis kirjeldatud eelarvestrateegia oleks eeldusel, et poliitikat edaspidi ei muudeta, nominaalselt rohkem kui piisav, et stabiliseerida 2020. aastaks võla suhe SKPsse.
- (11) Elanikkonna vananemise pikaajaline mõju eelarvele on ELi keskmisest selgelt väiksem. Programmis prognoositud 2009. aasta eelarvepositsioon aitab vähendada riigi koguvõlga. Kõrge esmase eelarveülejäagi tagamine keskpika perioodi jooksul aitaks vähendada riigi rahanduse jätkusuutlikkusega seotud riske, mis komisjoni 2009. aasta aruandes jätkusuutlikkuse kohta ⁽¹⁾ olid hinnatud madalateks.
- (12) Taani varasematest eelarvetulemustest nähtub, et riigile on tulnud kasuks suhteliselt tugev eelarveraamistik, mille puhul on eriti tähelepanuväärne selle suur ulatus ning eelarve-eeskirjade läbipaistvus ja nähtavus. Valitsemisectori tarbimiskulud on olnud siiski tihti ettenähtust suuremad. Hiljutised majandussanktsioonid hõlmavad algatused võiksid suurendada kohalike omavalitsuste valmidust pidada kinni kokkulepitud sihtidest. Taani maksupoliitika on alates 2002. aastast keskendunud maksude külmutamisele, mille tõttu mis tahes kaudseid või otseseid makse ei saa suurendada. Maksude külmutamist saab seega vaadelda avaliku sektori kulude kontrollimise vahendina. Maksude külmutamine ei takistanud suure maksureformi heakskiitmist 2009. aastal, kuid maksude külmutamise range järgimine võib muuta täiendavate kohanduste tegemise keerukaks ja sellega kaasnevad maksustruktuuris teatavad ebahõhusused, eelkõige seoses kinnisvara maksutamiseega.
- (13) Kuna üks peamistest pikaajalistest ülesannetest seoses Taani majandusega on suurendada tööjõupakkumist, siis on valitsus alustanud meetmete võtmist, et tugevdada töötamise stiimuleid ning vähendada tööturult eemalejäämist. Ajendatuna ülemaailmsest majanduskriisist kiideti maksude külmutamise raames 2009. aastal heaks maksureform, mis jõustub 2010. aastal ning millega vähendatakse oluliselt tööjõu maksukoormust. Maksureformi erinevad osad rakendatakse järk-järgult perioodil 2010–2019. 2010. aastal on netotulude vähenemine hinnanguliselt 0,6 % SKPst, kuid rahastamiselementide
- abil peaks reform ennast aja jooksul otseste tuludega seonduva mõju näol täielikult ära tasuma (mõju on neutraalne aastal 2013 ja muutub aastaks 2015 positiivseks). Lisaks peaksid suuremad stiimulid tööjõupakkumisele Taani ametivõimude hinnangul tugevdama riigi rahandust pikas perspektiivis (umbes 0,3 % SKPst).
- (14) Strateegia, mille kohaselt jätkatakse toetava eelarvepoliitika ka 2010. aastal, on üldiselt kooskõlas Euroopa majanduse elavdamise kavaga. Majanduskriisi negatiivse mõju järel ületab valitsemisectori eelarve puudujääk prognooside kohaselt 2010., 2011. ja 2012. aastal kontrollväärtust 3 % SKPst. Pidades siiski silmas eelarveprognoosidega seotud riske programmi lõpuaastatel, võib osutada, et eelarve tasakaalu ei taastata ning struktuurset eelarveseisundit ei õnnestu 2013. aastaks parandada 1½ %. Kavandatud eelarvepoliitiline hoiak, mõõdetuna struktuurse eelarveseisundi muutusena, osutab, et eelarve konsolideerimine algab 2011. aastast, ehkki tagasihoidliku tempoga, lähenedes võrdlusmäärale 0,5 % SKPst ⁽²⁾. Programmis osutatakse, et uute meetmete kaudu konsolideeritakse kulude poolt, kuid seda ei toetata konkreetsete konsolideerimismeetmetega, kui mitte arvestada eeldust, et avaliku sektori tarbimiskulutuste nulltasemel reaalkasv on aluseks eelarve kavandamisele aastatel 2011–2013. Seetõttu tuleks eelarvestrateegiat tugevdada, et see oleks kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega. Kuigi programmis on seatud eesmärgiks struktuurse tasakaalu saavutamine 2015. aastaks, peaks komisjoni talituste poolt ühiselt kokkulepitud meetodika alusel uuesti arvatult struktuurne eelarveseisund 2015. aastal olema veidi negatiivne (– 0,4 %) ning seotud eespool osutatud riskidega.
- (15) Seoses stabiilsus- ja lähenemisprogrammide tegevusjuhendis esitatud andmenõuetega on programmis esitatud kõik kohustuslikud ja enamik vabatahtlikest andmetest ⁽³⁾.
- Üldine järeldus on, et tugev majanduskriis on riigi rahandust märgatavalt halvendanud. Praegusel poliitikal põhinevad programmprognoosid osutavad, et valitsemisectori eelarve puudujääk ületab kontrollväärtust 3 % SKPst 2010.–2012. aastal. Kuigi kavandatud konsolideerimiskavas nähakse ette, et keskpika perioodi eesmärk struktuurselt tasakaalus eelarve saavutatakse programiperioodi lõpul 2015. aastal, siis ühiselt kokkulepitud meetodika alusel komisjoni talituste poolt uuesti arvatud struktuurne eelarveseisund on prognooside kohaselt veidi negatiivne. Võttes arvesse, et tulemused võivad osutada prognoositust halvemaks, oleks soovitatav, et valitsus määrab kindlaks vajalikud konsolideerimismeetmed.

⁽¹⁾ Nõukogu 10. novembri 2009. aasta järeldustes riigi rahanduse jätkusuutlikkuse kohta kutsus „nõukogu liikmesriike üles pöörama oma tulevastes stabiilsus- ja lähenemisprogrammides suuremat tähelepanu jätkusuutlikkusele suunatud strateegiatele” ja lisaks kutsus „komisjoni koos majanduspoliitika komitee ning majandus- ja rahanduskomiteega arendama edasi meetodeid riigi rahanduse pikaajalise jätkusuutlikkuse õigeaegseks hindamiseks järgmise jätkusuutlikkust käsitleva aruande jaoks”, mis peaks avaldatama 2012. aastal.

⁽²⁾ Ühiselt kokkulepitud meetodika alusel ja komisjoni talituste poolt kohaldatavat ühekordsete meetmete määratlust kasutades uuesti arvatud struktuurse eelarveseisundi muutus näitab struktuurse seisundi kavandatud paranemist ligilähedaselt 0,5 % SKPst 2011. aastal ning kokku ligilähedaselt 1,5 % SKPst aastatel 2011–2013.

⁽³⁾ Eelkõige ei ole esitatud andmeid võlakoormuse ja eelarvepositsiooni muutuse näitajate üksikasjalike kategooriate kohta, mis on raskendanud programmi objektiivset hindamist.

Eespool esitatud hinnangut arvesse võttes kutsutakse Taanit üles:

- i) tugevdama püüdlusi tagamaks, et kontrollväärtuse 3 % SKPst kavandatud ületamine ei oleks liiga suur, ning kõrvaldama kiiresti kontrollväärtust ületava prognoositud puudujäägi; ja
- ii) määrama kindlaks meetmed, millega toetatakse eelarve konsolideerimist, et saavutada keskpika perioodi eesmärk 2015. aastaks, nagu kavandatud.

Peamiste makromajanduslike ja eelarveprognooside võrdlus

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SKP reaalkasv (muutuse %)	LP veebr 2010	-0,9	-4,3	1,3	1,6	2,0	2,3	2,6	2,6
	KOM nov 2009	-1,2	-4,5	1,5	1,8	puudub	puudub	puudub	puudub
	LP okt 2008	0,2	-0,2	0,7	1,9	1,7	1,6	1,6	1,6
THHI inflatsioon (%)	LP veebr 2010	3,6	0,8	2,1	1,5	2,3	2,1	1,9	1,9
	KOM nov 2009	3,6	1,1	1,5	1,8	puudub	puudub	puudub	puudub
	LP okt 2008	3,6	1,3	2,1	1,4	1,8	1,9	1,9	1,8
SKP löhe ⁽¹⁾ (% potentsiaalsest SKPst)	LP veebr 2010	0,3	-4,5	-3,9	-3,1	-2,0	-0,9	0,1	0,7
	KOM nov 2009 ⁽²⁾	-0,1	-5,1	-4,1	-3,2	puudub	puudub	puudub	puudub
	LP okt 2008	0,0	-1,4	-1,8	-1,2	puudub	puudub	puudub	puudub
Netolaenuandmi- ne/-võtmine muu maailma suhtes (% SKPst)	LP veebr 2010	2,2	2,9	2,4	2,4	2,6	2,9	3,2	3,5
	KOM nov 2009	2,2	2,0	0,5	1,0	puudub	puudub	puudub	puudub
	LP okt 2008	1,7	1,8	2,3	2,6	2,6	2,4	2,1	1,8
Valitsemissektori tulud (% SKPst)	LP veebr 2010	54,3	53,3	52,4	52,4	51,8	51,8	51,9	52,0
	KOM nov 2009	55,3	53,9	52,8	53,0	puudub	puudub	puudub	puudub
	LP okt 2008	53,2	51,2	51,5	52,1	51,8	51,7	51,6	51,5
Valitsemissektori kulud (% SKPst)	LP veebr 2010	50,9	56,3	57,7	56,5	54,9	53,6	52,8	52,0
	KOM nov 2009	51,9	55,9	57,6	56,4	puudub	puudub	puudub	puudub
	LP okt 2008	50,2	51,2	52,8	51,8	51,7	51,6	51,6	51,6
Valitsemissektori eelarve seisund (% SKPst)	LP veebr 2010	3,4	-2,9	-5,3	-4,1	-3,1	-1,8	-0,8	0,0
	KOM nov 2009	3,4	-2,0	-4,8	-3,4	puudub	puudub	puudub	puudub
	LP okt 2008	3,0	0,0	-1,2	0,3	0,1	0,1	0,0	-0,1
Esmane eelarveseisund (% SKPst)	LP veebr 2010	4,8	-1,3	-3,7	-2,3	-1,2	0,3	1,3	2,1
	KOM nov 2009	4,8	-0,5	-3,3	-1,9	puudub	puudub	puudub	puudub
	LP okt 2008	-4,2	-1,5	-0,2	-1,6	-1,3	-1,2	-0,9	-0,7
Tsükliiselt kohan- datud eelarvesei- sund ⁽¹⁾ (% SKPst)	LP veebr 2010	3,2	0,0	-2,8	-2,1	-1,7	-1,1	-0,8	-0,4
	KOM nov 2009	3,4	1,3	-2,1	-1,3	puudub	puudub	puudub	puudub
	LP okt 2008	3,0	0,9	0,0	1,1	puudub	puudub	puudub	puudub

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Struktuurne eelarveseisund ⁽²⁾ (% SKPst)	LP veebr 2010	3,2	1,4	- 1,1	- 1,0	- 0,8	- 0,3	- 0,5	- 0,4
	KOM nov 2009	3,4	1,4	- 1,5	- 1,3	puudub	puudub	puudub	puudub
	LP okt 2008	4,0	2,6	1,7	1,3	puudub	puudub	puudub	puudub
Valitsemissektori koguvõlg (% SKPst)	LP veebr 2010	33,4	38,5	41,8	46,2	48,3	48,1	46,1	45,0
	KOM nov 2009	33,5	33,7	35,3	35,2	puudub	puudub	puudub	puudub
	LP okt 2008	30,3	27,9	26,3	25,4	24,6	23,8	23,2	22,6

Märkused:

(¹) Programmi raames esitatud teabe alusel komisjoni talituste arvatud SKP lõhe ja tsükliliselt kohandatud eelarveseisund.

(²) Põhineb hinnangulisel potentsiaalsel kasvul, mis aastatel 2008–2011 on vastavalt 1,4 %, 0,6 %, 0,5 % ja 0,9 %.

(³) Tsükliliselt kohandatud eelarveseisund, v.a ühekordsed ja muud ajutised meetmed. Ühekordsed ja muud ajutised meetmed on vastavalt viimasele programmile 2009. aastal 1,4 % SKPst, 2010. aastal 1,7 %, 2011. aastal 1,1 %, 2012. aastal 0,9 %, 2013. aastal 0,8 % ja 2015. aastal 0 % (kõik puudujääki vähendavad) ning komisjoni talituste 2009. aasta sügisprognoosi kohaselt 2009. aastal 0,1 % SKPst ja 2010. aastal 0,6 % SKPst (kõik puudujääki vähendavad). Tulenevalt meetodika erinevusest ei käsitata programmis esitatud ühekordseid meetmeid komisjoni talituste määratluse kohaselt ühekordsete meetmetena. Komisjoni talituste määratlust kasutades oleksid ühekordsed meetmed 2010. aastal 0,3 % SKPst (puudujääki vähendavad) ning ülejäänud aastatel null.

Allikad:

lähemisprogramm (LP); komisjoni talituste 2009. aasta sügisprognoosid (KOM); komisjoni talituste arvutused.

NÕUKOGU ARVAMUS

Soome ajakohastatud stabiilsusprogrammi kohta aastateks 2009–2013

(2010/C 138/03)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 5 lõiget 3,

võttes arvesse komisjoni soovitusi,

olles konsulteerinud majandus- ja rahanduskomiteega,

ON ESITANUD KÄESOLEVA ARVAMUSE:

- (1) Nõukogu vaatas 26. aprillil 2010 läbi Soome ajakohastatud stabiilsusprogrammi, mis hõlmab ajavahemikku 2009–2013.
- (2) Kuigi Soome eelarvepositsioon oli 2008. aastal, kui algas ülemaailmne kriis, suhteliselt tugev, kuna jooksevkonto ja valitsemissektori eelarve olid märkimisväärses ülejäägis, on ülemaailmne kriis eriti tugevalt mõjutanud suuresti ekspordile orienteeritud Soome tööstust ja kodumaiseid majandussektoreid, mille suhtes on tarbijate usaldus kahanenud. Soome võimaldas automaatsetel stabilisaatoritel täielikult toimida ja lisaks sellele võttis suvakohaseid stimuleerivaid fiskaalmeetmeid suhteliselt märkimisväärses mahus. Seepärast nõrgenes valitsemissektori eelarvepositsioon 2009. aastal rohkem kui 6,5 % SKPst. Kuigi tarbijate usaldus tõusis 2009. aastal uuesti pikaajalisest keskmisest näitajast kiiresti kõrgemale ning tööstuse usaldusindeksid paranesid samuti mõnevõrra, on majanduse tegelik olukord paranenud järkjärgulisemalt. Tööturg on seni reageerinud kriisile vähem, kui SKP järsu vähenemise põhjal oleks võinud eeldada.
- (3) Kuigi reaalse SKP senine langus kriisi tingimustes on suures osas tsükliline, on mõjutatud negatiivselt ka potentsiaalse SKP tase. Peale selle võib kriis mõjutada ka keskpika perioodi potentsiaalset majanduskasvu, kuna investeeritakse vähem, laenusaaamisvõimalused on piiratud ja struktuurne töötuse määr suureneb. Lisaks halvendab majanduskriis veelgi elanikkonna vananemise negatiivset mõju

potentsiaalsele SKP-le ja riigi rahanduse jätkusuutlikkusele. Kõige selle taustal on potentsiaalse majanduskasvu toetamiseks oluline kiirendada struktuurireformide elluviimist. Soome jaoks on eelkõige oluline viia ellu reformid, millega suurendatakse tööjõupakkumist pikemas perspektiivis, et toime tulla negatiivse mõjuga, mida elanikkonna vananemine avaldab tööturule.

- (4) Programmi aluseks oleva makromajandusliku stsenaariumiga nähakse ette, et pärast seda, kui SKP vähenes 2009. aastal järsult 7,6 %, suureneb see 2010. aastal realselt 0,7 % ning edaspidi 2011. ja 2012. aastal vastavalt juba 2,4 % ja 3,5 % ning 2013. aastal taltub SKP reaalkasv tasemele 3 %. Praegu kättesaadava teabe põhjal ⁽²⁾ hinnates tundub, et kuni aastani 2011 põhineb see stsenaarium usutava majanduskasvu prognoosil, kuid seejärel muutub prognoos liiga optimistlikuks, arvestades asjaolu, et kavandatud kasvumäärad on märgatavalt suuremad kui keskpikaks perioodiks eeldatav potentsiaalne kasv. Programmi inflatsiooniprognosis tundub realistlik kogu programmipeeroodi jooksul.
- (5) Programmis prognoositu kohaselt on valitsemissektori puudujääk 2009. aastal 2,2 % SKPst. Selline märkimisväärne olukorra halvenemine võrreldes 2008. aastaga, kui ülejääk oli 4,4 % SKPst, on üldiselt tingitud kriisi mõjust riigi rahandusele ja stimuleerivatest meetmetest, mis moodustasid ligikaudu 2 % SKPst ja mille valitsus võttis vastu kooskõlas Euroopa majanduse elavdamise kavaga. Valitsemissektori eelarve seisundi halvenemine on peamiselt tingitud väiksematest tuludest, eriti tulumaksu, eelkõige ettevõtte tulumaksu laekumise järsust vähenemisest. Vastavalt programmile peaks eelarvepoliitika olema 2010. aastal veel toetava iseloomuga ja seejärel muutuma programmi viimastel aastatel üldjoontes neutraalseks. Kuna stimuleerivad fiskaalmeetmed on üldiselt püsivad, ei kaasne nende elluviimisega automaatselt eelarve konsolideerimist. Kooskõlas nõukogu soovitatud väljumisstrateegiaga ja riigi rahanduse jätkusuutlikkuse taastamist silmas pidades tuleb keskpika perioodi eelarvepoliitilist hoiakut karmistada. Programmis märgitakse, et valitsus teeb otsuse eelarve konsolideerimise meetmete kohta hiljem – täpsem ülevaade kavatakse anda eeloleva 2011. aasta eelarves ja järgmises ajakohastatud stabiilsusprogrammis.
- (6) Programmi kohaselt peaks valitsemissektori eelarve puudujääk 2010. aastal suurenema 3,6 %-le SKPst, ületades seega ajutiselt stabiilsuse ja kasvu paktis sätestatud kontrollväärtuse 3 % SKPst. Eelarvepuudujäägi prognoositava suurenemise põhjuseks on täiendavad fiskaalstiimulid, mis moodustavad üle 1 % SKPst ja mille puhul on peamiselt

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1. Käesolevas tekstis osutatud dokumendid on kättesaadavad veebisaidil: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_en.htm

⁽²⁾ Eelkõige on hindamisel võetud arvesse komisjoni talituste 2009. aasta sügisprognoosi, kuid samuti muud hiljem saadud teavet.

tegemist maksukärbetega, aga ka suuremate sotsiaaltoetusmaksetega, mis on tingitud töötuse eeldatavast kasvust. Ühiselt kokkulepitud metoodika alusel arvatud struktuurne eelarvepositsioon, s.t tsükliliselt kohandatud eelarve seisund ilma ühekordsete meetmeteta, peaks 2010. aastal nõrgenema üle 1 % võrreldes eelmise aastaga ning see vastab üldjoontes 2010. aastal jõustuvate stimuleerivate meetmete mahule.

- (7) Programmis keskpika perioodi kohta esitatud eelarvestraategia põhieesmärk on toetada majandustegevust ja tööhõuturгу majanduskriisi ajal ning samal ajal võtta arvesse pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamiseks vajalikke eelarvepiiranguid. Programmis rõhutatakse jätkusuutliku eelarvepositsiooni olulisust, samas aga märgitakse ka seda, et praegusel strateegial põhinevad eelarveprognoosid seda eesmärki ei täida. Programmi kohaselt peaksid üldine ja esmane puudujääk hakkama alates 2011. aastast tasapisi vähenema ja 2013. aastaks peaks üldine valitsemissektori puudujääk olema umbes 2 % SKPst. Ka struktuurne eelarve seisund peaks muutuma sarnaselt, mis osutab sellele, et alates 2011. aastast muutub eelarvepoliitika neutraalseks. See on kooskõlas programmi stsenaariumiga, mis põhineb eeldusel, et poliitikat ei muudeta, ning mille puhul arvestatakse asjaolu, et valitsus ei ole veel teatanud ühestki olulisest keskpika perioodi konsolideerimismeetmest. Ajakohastatud programmis on seatud keskpika perioodi eelarve-eesmärgiks saavutada struktuurne ülejääk 0,5 % SKPst. Viimaseid prognoose ja võlataset arvesse võttes tundub, et keskpika perioodi eesmärk kajastab stabiilsuse ja kasvu pakti eesmärke. Praegu ajakohastatud stabiilsusprogrammiga ei nähta siiski ette, et keskpika perioodi eesmärk saavutatakse programmiperioodi jooksul.
- (8) Eelarvetulemused võivad osutada programmis kavandatust halvemaks. Kui lähituleviku majanduskasvuga seotud riskid on väikesed, kuna kõige hiljutisemad tulevikunäitajad osutavad sellele, et tarbijate usaldus suureneb suhteliselt kindlalt ja pidevalt, samuti ettevõtete usaldus, ehkki veidi vähemal määral, võivad eelarvetulemused programmiperioodi lõpu poole olla prognoositust kehvemad, arvestades eelarveprognoosi aluseks olevat silmatorkavalt soodsat majanduskasvu prognoosi. Eesmärkide saavutamiseiga seotud riske tasakaalustab asjaolu, et valitsus on võtnud kohustuse määrata 2011. aasta eelarves ja järgmises ajakohastatud stabiilsusprogrammis kindlaks väljumismeetmed.
- (9) Valitsemissektori koguvõlg on 2009. aastal hinnanguliselt 41,8 % SKPst, mis on suurem varasema aastaga võrreldes, kui võlg oli 34,2 % SKPst. Selle peamiseks põhjuseks on puudujäägi kiire suurenemine ja SKP äkilise vähenemine. Võla suhe peaks programmiperioodi jooksul 2013. aastaks suurenema veel 14,6 protsendipunkti võrra, s.o 56,4 %ni SKPst, ja selle peamiseks põhjuseks on püsivalt suur valitsemissektori eelarve puudujääk. Kõnealuseid eelarve-eesmärkidega seotud riske silmas pidades võib võla suhe suureneda programmis prognoositust isegi rohkem.
- (10) Keskpika perioodi võlaprognoosid, mille puhul eeldatakse SKP kasvu mõõdukat järkjärgulist taastumist kriisi eel prognoositud tasemele, maksutaseme taastumist kriisieelse tasemele ning mis sisaldavad elanikkonna vananemisega seotud kulude prognoositavat suurenemist, osutavad, et programmis kavandatud eelarvestraategia (nominaalväärtuses) ei ole poliitika edasise muutmiseta piisav, et stabiliseerida võla suhe SKPsse 2020. aastaks.
- (11) Kuigi elanikkonna vananemise pikaajaline mõju eelarvele on Soomes ELi keskmisest pisut suurem, aitavad vastuvõetud pensionireformi meetmed piirata järgmistel kümnenditel pensionikulude prognoositud suurenemist. Lisaks kaetakse osa pensionikulude tulevases kasvust vahenditega, mida riiklikud pensionifondid on kogunud märkimisväärses mahus. Programmiga 2009. aastaks prognoositud eelarvepositsioonis suurendab mahajäämüst jätkusuutlikkuses veelgi elanikkonna vananemise eelarvemõju. Suure esmase ülejäägi tagamine keskpika perioodi jooksul ja asjakohaste struktuurireformide rakendamine aitaksid vähendada riigi rahanduse jätkusuutlikkusega seotud riske, mis komisjoni 2009. aasta aruandes jätkusuutlikkuse kohta ⁽¹⁾ hinnati väikeseks.
- (12) Keskvalitsuse kulude kontrollimiseks kasutatakse ka edaspidi põhiliselt mitmeaastasi kulude ülemmäärased, mis ei sisalda tsüklilisi tundiikke kuluartikleid ja mille puhul on automaatsetel stabilisaatoritel olnud võimalik täielikult toimida. Kuigi selline struktuur on kriisiperioodil toetanud majandustegevust ja sotsiaalset ühtekuuluvust, on see ka tinginud riigi rahanduse olukorra suhteliselt kiire halvendamise. Kuna seni on kulukärbetega saavutatud häid tulemusi, võib eeldada, et kulude ülemmäärade kohaldamine on ka edaspidi tõhus vahend keskvalitsuse mittetsükliliste kulutuste piiramiseks. Programmis tõdetakse, et rõhku tuleks panna kriisijärgsele väljumisstrateegiale ja selliste eelarvepoliitika põhimõtete väljatöötamisele, millega tagatakse riigi rahanduse pikaajaline jätkusuutlikkus.

(¹) Nõukogu 10. novembri 2009. aasta järeldustes riigi rahanduse jätkusuutlikkuse kohta „kutsub nõukogu liikmesriike üles pöörama oma tulevastes stabiilsus- ja lähenemisprogrammides suuremat tähelepanu jätkusuutlikkusele suunatud strateegiatele” ning „kutsub komisjoni koos majanduspoliitika komitee ning majandus- ja rahanduskomiteega arendama edasi meetodeid riigi rahanduse pikaajalise jätkusuutlikkuse õigeaegseks hindamiseks järgmise jätkusuutlikkust käsitleva aruande jaoks”, mis eeldatavalt koostatakse 2012. aastal.

Samuti püüab keskvalitsus suurendada kohalike omavalitsuste tasandil osutatavate teenuste tõhusust, mis omakorda aitaks piirata kulude kasvu. Selleks kiitis parlament 2007. aastal heaks raamseaduse.

(13) Valitsus ei ole teinud märkimisväärseid muudatusi praegu kehtivas reformistrateegias, millega püütakse reorganiseerida teenuste osutamist keskvalitsuse ja kohalike omavalitsuste tasandil ning mõlemal tasandil võetakse meetmeid vastavalt kavandatule. Kohalike omavalitsuste tasandil loodetakse tootlikkust suurendada tõenäoliselt siiski alles keskpikas kuni pikas perspektiivis.

(14) Kokkuvõtteks võib öelda, et eespool nimetatud eelarveeesmärkidega seotud riske silmas pidades on ka 2010. aastaks kavandatud strateegia jätkuvalt rakendada toetavat eelarvepoliitikat kooskõlas Euroopa majanduse elavdamise kavaga. Majanduskriisi negatiivsest mõjust tingituna ületab valitsemissektori eelarve puudujääk 2010. aastal ajutiselt kontrollväärtuse 3 % SKPst, aga väheneb pärast seda järkjärgult allapoole kontrollväärtust. Pidades siiski silmas majanduskasvuprognosidega seotud riske programmi viimastel aastatel, võib juhtuda, et ei saavutata isegi kavandatud mõõdukat puudujäägi vähendamist. Kavandatud eelarvepoliitika, mõõdetuna struktuurse eelarvepositsiooni muutustega, ei anna tunnistust sellest, et eelarve konsolideeritakse keskpika perioodi jooksul ning programmiga ei ole ka ette nähtud, et keskpika perioodi eelarve-eesmärk saavutatakse programmiperioodi jooksul. Kuigi programmis märgitakse, et konsolideerimisstrateegia on väljatöötamisel, ei ole kindlaks määratud selle põhieesmärgid ega -elemente. Õigel ajal oleks vaja rakendada kõikehõlmavat strateegiat, et konsolideerida eelarvet struktuurselt ja viia eelarvestrateegia kooskõlla stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega.

(15) Seoses stabiilsus- ja lähenemisprogrammide tegevusjuhendis esitatud andmenüetega esineb programmis kohustuslike andmete ja vabatahtlike andmete osas puudujääke ⁽¹⁾.

Üldine järeldus on, et ränk majanduskriis on märgatavalt nõrgendanud riigi rahanduse olukorda, sealhulgas pikaajalist jätkusuutlikkust. 2010. aastaks kavandatud ekspansiivne eelarvepoliitika on kooskõlas Euroopa majanduse elavdamise kavaga. Samas annavad programmis esitatud prognoosid, mis tuginevad praegu kehtivale poliitikale, tunnistust sellest, et 2010. aastal ületab valitsemissektori eelarve puudujääk kontrollväärtuse 3 % SKPst. Keskpikas perioodiks prognoositav eelarve konsolideerimise aeglane tempo ei tagaks keskpika perioodi eelarve-eesmärkide saavutamist. Võttes ka arvesse asjaolu, et prognoosid võivad veelgi halveneda, oleks äärmiselt soovitatav, et valitsus võtaks ajastatud meetmeid, millega kehtestada kõikehõlmav ja konkreetne keskpika perioodi eelarvestrateegia, et saavutada eelarve konsolideerimine pärast 2011. aastat. Eespool esitatud hinnangut silmas pidades kutsutakse Soomet üles:

- i) rakendama 2010. aastal Euroopa majanduse elavdamise kava kohast eelarvepoliitikat ning samal ajal tagama, et kontrollväärtuse 3 % SKPst kavandatav ületamine ei oleks suur ja oleks ajutine;
- ii) võtma õigeaegselt meetmeid, et määrata kindlaks kõikehõlmav ja konkreetne keskpika perioodi eelarvestrateegia, et jätkata eelarve konsolideerimist pärast 2011. aastat, pidades silmas vajadust saavutada keskpika perioodi eelarve-eesmärk ning taastada riigi rahanduse pikaajaline jätkusuutlikkus.

Peamiste makromajanduslike ja eelarveprognooside võrdlus

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
SKP reaalkasv (muutuse %)	SP veebr 2010	1,0	- 7,6	0,7	2,4	3,5	3,0
	KOM nov 2009	1,0	- 6,9	0,9	1,6	puudub	puudub
	SP dets 2008	2,6	0,6	1,8	2,4	2,2	puudub
THHI inflatsioon (%)	SP veebr 2010	3,9	1,7	1,8	1,7	2,0	2,0
	KOM nov 2009	3,9	1,8	1,6	1,5	puudub	puudub
	SP okt 2008	4,0	2,3	1,9	2,0	2,0	puudub
SKP lõhe ⁽¹⁾ (% potentsiaalsest SKPst)	SP veebr 2010	3,7	- 5,0	- 5,0	- 4,0	- 2,2	- 1,2
	KOM nov 2009 ⁽²⁾	3,5	- 4,5	- 4,3	- 3,8	puudub	puudub
	SP dets 2008	1,3	- 0,6	- 1,0	- 1,2	puudub	puudub

⁽¹⁾ Eelkõige on esitamata on välisprognoosid programmiperioodi hilisemate aastate kohta.

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
Netolaenuandmine/-võtmine muu maailma suhtes (% SKPst)	SP veebr 2010	2,7	0,8	1,2	1,5	1,8	2,0
	KOM nov 2009	3,0	1,1	1,2	1,3	puudub	puudub
	SP dets 2008	4,0	3,6	3,7	3,9	3,9	puudub
Valitsemissektori tulud (% SKPst)	SP veebr 2010	53,4	53,1	52,6	53,4	53,2	52,8
	KOM nov 2009	53,4	51,5	50,5	50,6	puudub	puudub
	SP dets 2008	51,4	50,3	49,7	49,4	49,4	puudub
Valitsemissektori kulud (% SKPst)	SP veebr 2010	49,0	55,3	56,2	56,4	55,5	54,7
	KOM nov 2009	48,9	54,3	55,0	55,0	puudub	puudub
	SP dets 2008	47,0	48,2	48,6	48,4	48,5	puudub
Valitsemissektori eelarve seisund (% SKPst)	SP veebr 2010	4,4	- 2,2	- 3,6	- 3,0	- 2,3	- 1,9
	KOM nov 2009	4,5	- 2,8	- 4,5	- 4,3	puudub	puudub
	SP dets 2008	4,4	2,1	1,1	1,0	0,9	puudub
Esmane eelarveseisund (% SKPst)	SP veebr 2010	5,9	- 0,8	- 2,3	- 1,2	- 0,2	0,4
	KOM nov 2009	5,9	- 1,4	- 3,1	- 2,9	puudub	puudub
	SP dets 2008	5,4	4,0	3,3	2,8	2,4	puudub
Tsükliliselt kohandatud eelarveseisund ⁽¹⁾ (% SKPst)	SP veebr 2010	2,6	0,3	- 1,1	- 1,0	- 1,2	- 1,3
	KOM nov 2009	2,7	- 0,5	- 2,3	- 2,4	puudub	puudub
	SP dets 2008	3,7	2,4	1,7	1,6	puudub	puudub
Struktuurne eelarveseisund ⁽²⁾ (% SKPst)	SP veebr 2010	2,6	0,3	- 0,9	- 1,0	- 1,2	- 1,3
	KOM nov 2009	2,7	- 0,5	- 2,2	- 2,4	puudub	puudub
	SP dets 2008	3,7	2,4	1,7	1,6	puudub	puudub
Valitsemissektori koguvõlg (% SKPst)	SP veebr 2010	34,2	41,8	48,3	52,2	54,4	56,4
	KOM nov 2009	34,1	41,3	47,4	52,7	puudub	puudub
	SP dets 2008	32,4	33,0	33,7	34,1	34,6	puudub

Märkused:

(1) Programmi raames esitatud teabe alusel komisjoni talituste arvatud tsükliliselt kohandatud eelarveseisund ja SKP lõhe.

(2) Põhineb potentsiaalsel kasvul, mis aastatel 2008–2011 on hinnanguliselt vastavalt 2,1 %, 1,0 %, 0,7 % ja 1,1 %.

(3) Tsükliliselt kohandatud eelarveseisund, v.a ühekordsed ja muud ajutised meetmed. Vastavalt viimasele ajakohastatud programmile ja komisjoni talituste 2009. aasta sügisprognosile on ühekordsed ja muud ajutised meetmed seotud üksnes 2010. aastaga, moodustavad siis 0,2 % SKPst ja on puudujääki suurendavad.

Allikad:

Stabiilsusprogramm (SP); komisjoni talituste 2009. aasta sügisprognosid (KOM); komisjoni talituste arvutused.

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT

EUROOPA KOMISJON

Euro vahetuskursid⁽¹⁾

27. mai 2010

(2010/C 138/04)

1 euro =

Valuuta	Kurss	Valuuta	Kurss		
USD	USA dollar	1,2255	AUD	Austraalia dollar	1,4620
JPY	Jaapani jeen	110,79	CAD	Kanada dollar	1,2919
DKK	Taani kroon	7,4396	HKD	Hongkongi dollar	9,5437
GBP	Inglise nael	0,84625	NZD	Uus-Meremaa dollar	1,8252
SEK	Rootsi kroon	9,6660	SGD	Singapuri dollar	1,7219
CHF	Šveitsi frank	1,4164	KRW	Korea won	1 500,26
ISK	Islandi kroon		ZAR	Lõuna-Aafrika rand	9,4074
NOK	Norra kroon	7,9860	CNY	Hiina jüaan	8,3720
BGN	Bulgaaria lev	1,9558	HRK	Horvaatia kuna	7,2654
CZK	Tšehhi kroon	25,629	IDR	Indoneesia rupia	11 356,57
EEK	Eesti kroon	15,6466	MYR	Malaisia ringit	4,0374
HUF	Ungari forint	276,86	PHP	Filipiini peeso	56,951
LTL	Leedu litt	3,4528	RUB	Vene rubla	37,7950
LVL	Läti latt	0,7079	THB	Tai baht	39,908
PLN	Poola zlott	4,0848	BRL	Brasiilia reaal	2,2556
RON	Rumeenia leu	4,1465	MXN	Mehhiko peeso	15,8347
TRY	Türgi liir	1,9255	INR	India rupia	57,4270

⁽¹⁾ Allikas: EKP avaldatud viitekursid.

Komisjoni teatis

Täiendavad suunised vertikaalsete piirangute kohta mootorsõidukite müüki ja remonti ning nende varuosade turustamist käsitlevates kokkulepetes

(EMPs kohaldatav tekst)

(2010/C 138/05)

I. SISSEJUHATUS

1. Suuniste otstarve

- (1) Käesolevates suunistes sätestatakse mootorsõidukite müüki ja remonti ning nende varuosade turustamist käsitlevates kokkulepetes sisalduvate vertikaalsete piirangutega seoses tekkivate konkreetsete küsimuste hindamise põhimõtted vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu⁽¹⁾ artiklile 101. Suunistega täiendatakse komisjoni määrust (EL) nr 461/2010 (Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 lõike 3 kohaldamise kohta teatavat liiki vertikaalsete kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuse suhtes mootorsõidukisektoris)⁽²⁾ (edaspidi „mootorsõidukite grupierandi määrus“) ning nende eesmärk on aidata ettevõtjatel selliseid kokkuleppeid ise hinnata.
- (2) Suunistes täpsustatakse eeskätt küsimusi, mis on eriti olulised mootorsõidukisektori seisukohast, sealhulgas komisjoni 20. aprilli 2010 määruse (EL) nr 330/2010 (Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 lõike 3 kohaldamise kohta teatavat liiki vertikaalsete kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuse suhtes)⁽³⁾ (edaspidi „üldine vertikaalsete kokkulepete grupierandi määrus“) teatavate sätete tõlgendamise küsimusi. Suunistega ei piirata üldiste vertikaalsete piirangute suuniste⁽⁴⁾ kohaldatavust. Seetõttu tuleks neid käsitleda koostöös üldiste vertikaalsete piirangute suunistega ja nende täiendusena.
- (3) Käesolevaid suuniseid kohaldatakse nii vertikaalsete kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuste suhtes, on seotud tingimustega, mille alusel kokkuleppeosalised võivad osta, müüa või edasi müüa mootorsõidukite varuosi ja/või pakkuda remondi- ja hooldusteenuseid, ning vertikaalsete kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuste suhtes, mis on seotud tingimustega, mille alusel kokkuleppeosalised võivad osta, müüa või edasi müüa uusi mootorsõidukeid. Vastavalt suuniste II jaos selgitatule kohaldatakse viimati nimetatud kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuste suhtes komisjoni 31. juuli 2002. aasta määruse EÜ) nr 1400/2002

((asutamislepingu artikli 81 lõike 3 kohaldamise kohta teatavat liiki vertikaalsete kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuse suhtes mootorsõidukisektoris⁽⁵⁾) asjaomaseid sätteid kuni 31. maini 2013. Seetõttu hakatakse kohaldama kõnealuseid suuniseid uute mootorsõidukite ostmist, müüki ja edasi müümist käsitlevate vertikaalsete kokkulepete ning kooskõlastatud tegevuste suhtes alles alates 1. juunist 2013. Käesolevaid suuniseid ei kohaldata muude sektorite vertikaalsete kokkulepete suhtes kui mootorsõidukite sektor ning siin esitatud põhimõtteid ei pruugita kasutada teiste sektorite kokkulepete hindamisel.

- (4) Käesolevate suunistega ei piirata võimalikku aluslepingu artikli 102 samaaegset kohaldamist mootorsõidukite sektori vertikaalsete kokkulepete suhtes ega selliste vertikaalsete kokkulepete suhtes artikli 101 kohaldamist käsitlevaid Euroopa Liidu Kohtu võimalikke tõlgendusi.
- (5) Kui ei ole sätestatud teisiti, hõlmavad suunistes esitatud analüüsid ja väited kõiki kaubandustasandeid. Mõisteid „tarnija“ ja „turustaja“⁽⁶⁾ kasutatakse kõikidel kaubandustasanditel. Üldisele vertikaalsete kokkulepete grupierandi määrusele ja mootorsõidukite grupierandi määrusele viidatakse ühiselt kui grupierandi määrustele.
- (6) Käesolevates suunistes esitatud norme tuleb iga juhtumi suhtes kohaldada nii, et võetaks arvesse üksikjuhtumi tegevvõimalikke ja õiguslikke asjaolusid. Komisjon kohaldab⁽⁷⁾ käesolevaid suuniseid mõistlikult ja paindlikult ning suuniste jõustamis- ja turujärelevalvetegevuse käigus omandatud kogemusi arvestades.
- (7) Konkurentsi jõustamise ajalugu kõnealuses sektoris näitab, et teatavate piiranguteni võib jõuda kas sõnaselgete otsete lepinguliste kohustuste või kaudsete kohustuste või vahendite kaudu, mis ikkagi toovad kaasa samasuguse konkurentsi vastase toime. Tarnija, kes soovib turustaja konkureerivat käitumist mõjutada, võib kasutada näiteks ähvardusi või hirmutamist, hoiatusi või karistusi. Tarnijad võivad viivitada või peatada tarneid või ähvardada lõpetada

⁽¹⁾ Alates 1. detsembrist 2009 on EÜ asutamislepingu artiklist 81 saanud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 101 ja EÜ asutamislepingu artiklist 82 Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 102. Kõnealused artiklipaarid on sisult identsed. Käesolevates suunistes tuleks viiteid ELi toimimise lepingu artiklitele 101 ja 102 käsitada vajaduse korral viidetena EÜ asutamislepingu artiklitele 81 ja 82. Euroopa Liidu toimimise lepinguga tehti terminoloogiasse teatavaid muudatusi: „ühendus“ asendati „liiduga“ ja „ühisturg“ „siseturuga“. Käesolevates suunistes kasutatakse läbivalt Euroopa Liidu toimimise lepingu terminoloogiat.

⁽²⁾ ELT L 129, 28.5.2010, lk. 52.

⁽³⁾ ELT L 102, 23.4.2010, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT C 130, 19.5.2010, lk 1.

⁽⁵⁾ EÜT L 203, 1.8.2002, lk 30.

⁽⁶⁾ Jaekaubanduse tasandi turustajatele viidatakse sektoris ühiselt kui „vahendajatele“.

⁽⁷⁾ Liidu konkrentsi eeskirjade ajakohastamisest alates on analüüside eest põhiliselt vastutavad kokkuleppeosalised. Komisjon võib siiski omal algatusel või kaebuse alusel kontrollida Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 järgimist.

lepingud turustajatega, kes müüvad välistarbijatele või ei suuda asjakohasest hinnatasemest kinni pidada. Kokkuleppeosaliste vahelised läbipaistvad suhted vähendavad tavaliselt ohtu, et tootjaid kahtlustatakse sellise kaudse surve avaldamises konkurentsiga kokkusobimatute tulemuste saavutamiseks. Käitumisjuhendite järgimine on üks võimalus, kuidas saavutada kokkuleppeosaliste vahelistes kaubandussuhtes suuremat läbipaistvust. Kõnealustes juhendites võidakse muu hulgas sätestada lepingu lõpetamisest teatamise tähtaeg, mille kindlaksmääramise aluseks võib olla lepingu kehtivusaeg; õigustatud põhjendusega enneaegse lõpetamise puhul vahendajate tehtud suhtespetsiifiliste investeeringute hüvitamine; samuti vaidluste lahendamisel alternatiivse mehhanismina vahekohtu kasutamine. Juhul kui tarnija inkorporeerib sellise juhendi turustajate või remonditöökodadega sõlmivatessse lepingutesse, teeb selle avalikult kättesaadavaks ning järgib selle sätteid, peetakse seda asjakohaseks teguriks tarnija käitumise hindamisel konkreetse juhtumi puhul.

2. Suuniste ülesehitus

(8) Suuniste ülesehitus on järgmine:

- a) mootorsõidukite grupierandi määruse reguleerimisala ja seos üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi määru-sega (II jagu);
- b) mootorsõidukite grupierandi määruse lisätete kohaldamine (III jagu);
- c) konkreetsete piirangute käsitlemine: ühe kaubamärgi pealesurumine ja valikuline turustamine (IV jagu).

II. MOOTORSÕIDUKITE GRUPIERANDI MÄÄRUSE REGULEERIMISALA JA SEOS ÜLDISE VERTIKAALSETE KOKKULEPETE GRUPIERANDI MÄÄRUSEGA

- (9) Artikli 4 kohaselt hõlmab mootorsõidukite grupierandi määrus vertikaalseid kokkuleppeid, mis on seotud mootorsõidukite varuosade ostmise, müügi või edasimüügiga ning mootorsõidukite remondi ja hooldusega.
- (10) Mootorsõidukite grupierandi määruse artikliga 2 pikendatakse määruse (EÜ) nr 1400/2002 asjaomaste sätete kehtivust 31. maini 2013, niivõrd kui need on seotud uute

mootorsõidukite ostmist, müüki või edasimüüki käsitlevate vertikaalsete kokkulepetega. Mootorsõidukite grupierandi määruse⁽¹⁾ artikli 3 kohaselt hõlmab 1. juunist 2013 uute mootorsõidukite ostu, müüki ja edasimüüki käsitlevaid vertikaalseid kokkuleppeid üldine vertikaalsete kokkulepete grupierandi määrus.

- (11) Uute mootorsõidukite turu ning varuosade ja mootorsõidukite järelturu eristamine uues õiguslikus raamistikus kajastab turgudel valitsevaid erinevaid konkurentsitingimusi.
- (12) Komisjoni 28. mai 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1400/2002 toimimise arenguaruandes⁽²⁾ ja komisjoni 22. juuli 2009. aasta teatises, milles käsitletakse mootorsõidukisektori tulevast konkurentsioiguslikku raamistikku⁽³⁾ sisalduva turuanalüüsi põhjal näib, et puuduvad märkimisväärsed konkurentsi puudujäägid, mis eristaksid uute mootorsõidukite turustussektorit muudest majandusharudest ja mis nõuaksid erinevate ja rangemate eeskirjade kohaldamist kui need, mis on sätestatud üldises vertikaalsete kokkulepete grupierandi määru-ses. Sellest tulenevalt 30 %⁽⁴⁾ turuosa piirangu kohaldamine, teatavate vertikaalsete kokkulepete suhtes erandi tegemata jätmise ja tingimused, mis on sätestatud üldises vertikaalsete kokkulepete grupierandi määru-ses, tagavad üldjuhul selle, et uute mootorsõidukite müügi alased vertikaalsed kokkulepped on kooskõlas aluslepingu artikli 101 lõikega 3, ilma et oleks vaja täiendavaid sektori suhtes kohaldatavaid nõudeid.
- (13) Selleks et turuosalistel oleks aega kohaneda üldise korraga, eelkõige seoses suhtespetsiifiliste pikaajaliste investeeringutega, pikendatakse määruse (EÜ) nr 1400/2002 rakendatavust 31. maini 2013 nende nõuete osas, mis on seotud uute mootorsõidukite ostmiseks, müügiks või edasimüügiks sõlmitud vertikaalsete kokkulepetega. Neid määruse (EÜ) nr 1400/2002 sätteid, mis on seotud nii kokkulepetega, mis käsitlevad uute mootorsõidukite müüki, kui ka

⁽¹⁾ Määruse (EÜ) nr 1400/2002 aegumine ja selle asendamine käesolevates suunistes selgitatud uue õigusliku raamistikuga ei eelda iseene-sest olemasolevate lepingute lõpetamist. Vt näiteks Euroopa Kohtu 7. septembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-125/05 *Vulcan Silkeborg A/S vs. Skandinavisk Motor Co. A/S*. EKL I 2006, lk 7637.

⁽²⁾ SEK(2008) 1946.

⁽³⁾ KOM(2009) 388.

⁽⁴⁾ Vastavalt vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruse artiklile 7 on kõnealuse turuosa künnise arvutamise aluseks tavaliselt turu müügi-väärtuse andmed või kui selline teave ei ole kättesaadav, võib kasu-tada muudel usaldusväärsel turgu käsitlevatel andmetel põhinevaid hinnanguid, sealhulgas turu müügi-mahud. Sellega seoses võtab komisjon arvesse asjaolu, et uute mootorsõidukite turustamisel arvutab tööstus turuosa praegu tarnijate poolt asjaomasel turul müüdüd mootorsõidukite arvu alusel, mis hõlmab ka mootorsõidu-keid, mida ostjad peavad omaduste, hinna ja kasutusotstarbe tõttu omavahel asendatavateks või vahetatavateks.

kokkulepetega, mis käsitlevad mootorsõidukite varuosade ostmist, müüki ja edasimüüki ning/või nende remondi- ja hooldusteenuste pakkumist, kohaldatakse 1. juunist 2010 kuni 31. maini 2013 ainult esimesena nimetatud lepingute suhtes. Sel ajal ei kasutata käesolevaid suuniseid määruse (EÜ) nr 1400/2002 sätete tõlgendamiseks. Selle asemel tuleks tugineda nimetatud määruse selgitavale brošüürile ⁽¹⁾.

(14) Seoses vertikaalsete kokkulepetega, mis käsitlevad tingimusi, mille alusel kokkuleppeosalised võivad osta, müüa või edasi müüa mootorsõidukite varuosi ja/või pakkuda mootorsõidukite remondi- ja hooldusteenuseid, kohaldatakse 1. juunist 2010 mootorsõidukite grupierandi määrust. See tähendab, et nimetatud määruse artikli 4 kohase erandi kohaldamiseks peavad need kokkulepped mitte ainult vastama erandi andmise tingimustele üldise vertikaalse grupierandi määruse kohaselt, vaid ei tohi sisaldada mis tahes tõsiseid konkurentsipiiranguid, millele üldiselt viidatakse kui raskekujulistele piirangutele, need on loetletud mootorsõidukite grupierandi määruse artiklis 5.

(15) Remondi- ja hooldusteenuste ning varuosade müügi turgude kaubamärgispetsiifilise laadi tõttu on konkurents nendel turgudel väiksem kui uute mootorsõidukite müügi turul. Kui mootorsõidukite töökindlus on tänu tehnoloogia arengule kasvanud ja teenindusvälp pikenenud, siis üksikute remondi- ja hooldustööde hinna suurenemine on sellest suundumusest kiirem. Varuosade turgudel pakuvad tootja kaubamärki kandvad varuosad konkurentsi neile, mida tarnivad originaalvaruosade tarnijad ja teised osapooled. See säilitab nimetatud turgudel hinnasurve, mis hoiab hinnad kõrgel ka remondi- ja hooldusteenusteturgudel, kuna varuosad moodustavad suure osa tavapärase remondi kuludest. Lisaks sellele moodustavad remondi- ja hooldusteenused väga suure osa tarbija kõigist mootorsõidukitele tehtavatest kuludest, mis iseenesest kujutab märkimisväärset osa keskmise tarbija eelarvest.

(16) Selleks et tegeleda konkreetsete konkurentsiküsimustega, mis tekivad mootorsõidukite järelturgudel, on üldist vertikaalsete kokkulepete grupierandi määrust täiendatud kolme täiendava raskekujulise piiranguga mootorsõidukite grupierandi määruks, mida kohaldatakse kokkulepete suhtes, mis käsitlevad mootorsõidukite remondi- ja hooldusteenuseid ning varuosade tarnimist. Kõnealust kolme täiendavat

raskekujulist piirangut käsitlevad lisasuunised on esitatud III jaos.

III. MOOTORSÕIDUKITE GRUPIERANDI MÄÄRUSE LISASÄTETE KOHALDAMINE

(17) Kokkulepete suhtes ei saa grupierandit kohaldada juhul, kui need sisaldavad raskekujulisi piiranguid. Need piirangud on esitatud üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruse artiklis 4 ja mootorsõidukite grupierandi määruse artiklis 5. Sellise piirangu lisamine kokkuleppesse annab alust eeldada, et kokkulepe kuulub artikli 101 lõike 1 reguleerimisalasse. Samuti annab see alust eeldada, et kokkulepe ei vasta tõenäoliselt artikli 101 lõike 3 esitatud tingimustele, mistõttu grupierandit ei kohaldata. See on siiski ümberlükatav oletus, mis jätab ettevõtjatele võimaluse paluda konkreetset juhul majanduslikul tõhususel põhinevat kaitset aluslepingu artikli 101 lõike 3 kohaselt.

(18) Komisjoni üks mootorsõidukisektori konkurentsipoliitika eesmärgi on kaitsta varuosade tootjate juurdepääsu mootorsõidukite järelturgudele, tagades nõnda selle, et varuosade konkureerivad kaubamärgid on endiselt kättesaadavad nii sõltumatutele ja volitatud remonditöökodadele kui ka varuosade hulgimüüjatele. Selliste osade kättesaadavus on tarbijatele väga kasulik eelkõige seetõttu, et tihti on autotootja müüdavate ja alternatiivsete varuosade hinnad märkimisväärselt erinevad. Sõidukitootja kaubamärgiga varuosade alternatiivid (originaalvaruosade tootja osad) hõlmavad osi, mida toodavad ja müüvad originaalvaruosade tarnijad (originaalvaruosade tarnija osad), samas kui teisi originaalosaladega võrdväärse kvaliteediga osi toodab võrdväärse kvaliteediga osade tootja.

(19) Originaalosalad või -seadmed on osad või seadmed, mis on toodetud vastavalt sõiduki tootja poolt kõnealuse sõiduki monteerimiseks vajalike osade või seadmete tootmiseks ette nähtud spetsifikatsioonidele ja tootmisstandarditele. Siia kuuluvad osad või seadmed, mis on toodetud samal tootmisliinil kui originaalosalad või -seadmed. Kuni vastupidise tõestamiseni eeldatakse, et osad on originaalosalad, kui osade tootja tõendab, et osade kvaliteet vastab kõnealuse sõiduki monteerimiseks kasutatud osade kvaliteedile ning et need on toodetud vastavalt sõiduki spetsifikatsioonidele ja tootmisstandarditele. (Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. septembri 2007. aasta direktiivi 2007/46/EÜ (millega kehtestatakse raamistik mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks mõeldud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike kinnituse kohta) (raamdirektiiv) ⁽²⁾ artikli 3 lõige 26).

⁽¹⁾ Komisjoni 31. juuli 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1400/2002 selgitav brošüür – Mootorsõidukite turustamine ja teenindus Euroopa Liidus.

⁽²⁾ ELT L 263, 9.10.2007, lk 1.

- (20) Selleks, et varuosi peetaks võrdväärse kvaliteediga varuosadeks, peavad need olema piisavalt kõrge kvaliteediga, et nende kasutamine ei kahjustaks kõnealuse volitatud võrgustiku mainet. Nagu ka muude valikustandardite puhul, võib sõidukitootja esitada tõendeid, selle kohta, et teatav varuosad ei vasta sellele tingimusele.
- (21) Üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi artikli 4 punkti e kohaselt on tegemist raskekujulise piiranguga, kui osade tarnija ja neid osi teiste toodete valmistamiseks kasutava ostja vahelise kokkuleppega takistatakse või piiratakse osade tarnija võimet müüa komponente lõppkasutajatele ning sõltumatutele remondi- ja hooldustöökodadele, kellele ostja ei ole usaldanud oma kaupade parandamist ega hooldamist. Mootorsõidukite grupierandi artikli 5 punktides a, b ja c sätestatakse kolm täiendavat raskekujulist piirangut kokkulepete suhtes, mis käsitlevad varuosade tarnimist.
- (22) Mootorsõidukite grupierandi määruse artikli 5 punktis a käsitletakse mootorsõidukite varuosade müügi piirangut valikulise turustusüsteemi liikmete poolt sõltumatutele remonditöökodadele. Nimetatud säte puudutab eelkõige teatavate varuosade kategooriat, millele vahel viidatakse kui vaid ühelt tootjalt saadaolevatele osadele ning mida on võimalik hankida üksnes sõiduki tootjalt või tootja volitatud võrgustiku liikmetelt. Juhul kui tarnija ja turustaja lepivad kokku, et selliseid osi ei tohi sõltumatutele remonditöökodadele tarnida, sulgeks selline kokkulepe tõenäoliselt remonditöökodadele remondi- ja hooldusteenuste turu ning oleks vastuolus aluslepingu artikliga 101.
- (23) Mootorsõidukite grupierandi määruse artikli 5 punktis b käsitletakse mis tahes otsest või kaudset piirangut, mille osas varuosade, remonditööriistade, diagnostika- ja muude seadmete tarnija ja mootorsõidukite tootja kokku on leppinud ning millega piiratakse tarnija võimalusi müüa neid kaupu või teenuseid volitatud ja/või sõltumatutele turustajatele ja remonditöökodadele. Koostisosade tarnijate ja mootorsõidukite tootjate vahel sõlmitud nn töövahenditega seotud korraldused on üks näide võimaliku sarnase kaudse piirangu kohta. Siinkohal tuleks järgida komisjoni 18. detsembri 1978. aasta teatist hinnangu andmise kohta teatavatele alltöövõtulepingutele vastavalt EMÜ asutamislepingu artikli 85 lõikele 1⁽¹⁾. Tavaliselt ei kohaldata aluslepingu artikli 101 lõiget 1 kokkuleppe suhtes, mille kohaselt mootorsõiduki tootja varustab koostisosa tootjat teatavate osade tootmiseks vajalike töövahenditega, osaleb tema toote arenduskulude rahastamises või panustab vajalikesse⁽²⁾ intellektuaalomandi õigustesse ja oskusteabesse

ning ei luba sellist panust järelturul otse müüdavate varuosade tootmises kasutada. Samas juhul, kui mootorsõiduki tootja kohustab koostisosa tarnijat loobuma sellise töövahendi omandiõigusest, sellega seotud intellektuaalomandi õigusest või oskusteabest kannab üksnes tühise osa toote arenduskuludest või ei panusta vajalikesse töövahenditesse, intellektuaalomandi õigustesse või oskusteabesse, ei käsitata seda kokkulepet ehtsa alltöövõtulepinguna. Seetõttu võib see kuuluda aluslepingu artikli 101 lõike 1 reguleerimisalasse ning seda tuleks uurida vastavalt grupierandi määruste sätetele.

- (24) Mootorsõidukite grupierandi määruse artikli 5 punkt c on seotud piiranguga, milles on kokku leppinud mootorsõidukite tootja, kes kasutab koostisosa mootorsõidukite esialgsel kokkupanemisel, ning selliste koostisosade tarnija ning mis piirab tarnija võimalust märgistada tarnitavad koostisosad või varuosad tõhusalt ja nähtaval viisil oma kaubamärgi või logoga. Tarbijate valiku suurendamiseks tuleks remonditöökodadele ja tarbijatele anda võimalus kindlaks määrata, millised autotootja kaubamärgi mitte kandvad alternatiivsete tarnijate varuosad sobivad asjakohase sõidukiga. Koostis- või varuosade kaubamärgi või logoga varustamine võimaldab originaalosaade tarnija osadega ühilduvaid asendusosi hõlpsalt tuvastada. Sellise võimaluse mittevõimaldamise korral võib sõiduki tootja piirata originaalosaade tarnija osade turustamist ning piirata tarbijate valikut viisil, mis on vastuolus aluslepingu artikli 101 sätetega.

IV. KONKREETSETE PIIRANGUTE HINDAMINE

- (25) Mootorsõidukisektori vertikaalsete kokkulepete osalised peaksid käesolevaid suuniseid kasutama koostoimes üldiste vertikaalpiirangute suunistega ja nende täiendusena, et hinnata konkreetsete piirangute vastavust aluslepingu artiklile 101. Käesolevas jaotises esitatakse konkreetsete suuniste ühe kaubamärgi pealesurumise ja valikulise turustamise kohta, mis on kaks valdkonda, mis võivad omada olulist tähtsust suuniste II jaos osutatud kokkulepete hindamisel.

1. Ühe kaubamärgi pealesurumisega seotud kohustused

- i) Ühe kaubamärgi pealesurumisega seotud kohustuste hindamine grupierandi määruste kohaselt

- (26) Vastavalt üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruse artiklile 3, mida käsitletakse koostoimes mootorsõidukite grupierandi määruse artikli 5 lõike 1 punktiga a, võivad mootorsõiduki tarnija ja turustaja, kellele ei kuulu üle 30 % asjaomasest turust, leppida kokku ühe kaubamärgi pealesurumisega seotud kohustuses, millega turustaja

⁽¹⁾ ELT C 1, 3.1.1979, lk 2.

⁽²⁾ Kui sõiduki tootja varustab koostisosa tarnijat töövahenditega, panustab intellektuaalomandi õigustesse ja/või oskusteabesse, ei saa kõnealuse kokkuleppe suhtes alltöövõtu teatist kohaldada juhul, kui kõnealune töövahend, intellektuaalomandi õigus või oskusteave juba on koostisosa tarnija kasutuses või kui ta on võimeline neid mõistlikel tingimustel hankima, kuna nimetatud asjaoludel ei oleks kõnealune panus vajalik.

kohustub ostma sõidukeid üksnes tarnijalt või muudelt tarnija määratud ettevõtelt, tingimusel et sellised konkurentsikeelukohustused ei kehti üle viie aasta. Sama põhimõtet kohaldatakse ka tarnijate ja volitatud remonditöökodade ja/või varuosade tarnijate vaheliste lepingute suhtes. Kokkulepete võib pärast viit aastat uuendada üksnes mõlema kokkuleppeosalise selgesõnalisel nõusolekul ning tarnijal peab viie aasta möödumisel olema võimalik konkurentsikeelukohustus takistusteta lõpetada. Konkurentsikeelukohustused jäävad grupierandi määruste reguleerimisalast välja juhul, kui nende kestus on kindlaks määramata või ületab viit aastat, kuigi kõnealuses olukorras jääksid grupierandi määrused kehtima vertikaalse kokkuleppe ülejäänud osa suhtes. Sama kehtib konkurentsikeelukohustuste suhtes, mis viie aasta möödudes vaikimisi pikenevad. Takistused, lepingu lõpetamisega seotud ähvardused või vihjed, et ühe kaubamärgi pealesurumine taaskoostatakse enne piisava ajavahemiku möödumist, et turustajad või uus tarnija saaksid amortiseerida oma pöördumatud investeeringud, võrduks kõnealuse ühe kaubamärgi pealesurumise kohustuse vaikimisi pikenedesega.

(27) Vastavalt üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi artikli 5 lõike 1 punktile c ei kuulu otsesed või kaudsed kohustused, mille tõttu valikulise turustussüsteemi liikmed ei saa müüa teatavate konkureerivate tarnijate pakutavaid kaubamärke, kõnealuse erandi reguleerimisalasse. Erilist tähelepanu tuleks osutada viisile, kuidas ühe kaubamärgi pealesurumisega seotud kohustusi kohaldatakse eri sõidukimarkidega tegelevate turustajate suhtes, et oleks tagatud, et kõnealused kohustused ei moodustaks üldist strateegiat, mille eesmärk on kõrvaldada ühe või mitme konkreetse tarnija konkurents, eelkõige on silmas peetud uusi või nõrgemaid konkurente. Sellised probleemid võivad tekkida eelkõige siis, kui ületatakse käesolevate suuniste punktis 34 nimetatud turuosa künnis ning kui sellist piirangut kohaldaval tarnijal on asjaomasel turul selline positsioon, mis võimaldab tal märkimisväärselt panustada üldise turulepääsu piiramise mõju⁽¹⁾ tekkesse.

(28) Vertikaalsetes kokkulepetes esitatud konkurentsikeelukohustused ei ole raskekujulised piirangud, kuid olenevalt turu olukorrast võib neil sellegipoolest olla negatiivne mõju, mis võib põhjustada kokkulepete kuulumist aluslepingu artikli 101 lõike 1 reguleerimisalasse⁽²⁾. Üks selline kahjulik mõju võib tekkida siis, kui püstitatakse turulepääsu või laienemise takistused, mis piiravad konkureerivate tarnijate tegevust ning kahjustavad tarbijaid eelkõige hinnatõusu või tootevaliku piiramise ning toodete kvaliteedi või tootearenduse taseme alandamise kaudu.

⁽¹⁾ Vt komisjoni teatis vähetähtsate kokkulepete kohta, mis ei piira märgatavalt konkurentsi Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 81 lõike 1 kohaselt (*de minimis*) (EÜT C 368, 22.12.2001, lk 13).

⁽²⁾ ELi toimimise lepingu artikli 101 lõike 1 kohaselt konkurentsikeelukohustuse hindamisel arvestatavate asjakohaste teguritega saab tutvuda üldiste vertikaalkokkulepete suuniste vastavas jaos, eeskätt punktides 129–150.

(29) Konkurentsikeelukohustustel võib siiski olla ka positiivne mõju, mis võib õigustada aluslepingu artikli 101 lõike 3 kohaldamist. Konkurentsikeelukohustustest võib olla kasu „parasiitluse” probleemi lahendamisel, mille kohaselt üks tarnija saab kasu teise tarnija tehtud investeeringutest. Tarnija võib näiteks investeerida turustaja ruumidesse, kuid meelitada sellega ligi ka samades ruumides müüdava konkureeriva kaubamärgi kliente. Sama kehtib ka tarnija muude investeeringute suhtes, mida turustaja võib konkureerivate tootjate mootorsõidukite müümisel kasutada, näiteks investeeringud koolitusse.

(30) Teine mootorsõidukisektori konkurentsikeelukohustuste positiivne mõju on seotud turustusvõrgustiku kaubamärgi kuvandi ja maine kujundamisega. Sellised piirangud võivad turustajatel teatavate ühtsuse- ja kvaliteedinormide kehtestamise ja säilitamise abil aidata luua tootemärgi kuvandit, suurendades seega kaubamärgi atraktiivsust lõpptarbijajaoks ja suurendades selle müüki.

(31) Üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruse artikli 1 punktis d määratletakse konkurentsikeelukohustus järgmiselt:

a) otsene või kaudne kohustus, mille tõttu ostja ei valmista, osta, müü ega müü edasi kaupu või teenuseid, mis konkureerivad lepingujärgsete kaupade või teenustega, või

b) ostja otsene või kaudne kohustus osta tarnijalt või tarnija määratud ettevõtjalt rohkem kui 80 % kõigist ostja ostetud lepingujärgsetest kaupadest või teenustest ja nende asendajatest asjaomasel turul.

(32) Lisaks turustaja oma kaubamärgi/kaubamärkidega sidumise otsemeetetele võib tarnija otsida abi ka kaudsetest sama mõjuga meetmetest. Mootorsõidukisektoris võivad sellised kaudsed meetmed sisaldada spetsiaalseid kvaliteetivseid norme, millega turustajaid konkureerivate kaubamärkide toodete⁽³⁾ müümisel takistatakse, või boonuseid, mis

⁽³⁾ Vt kohtuasjad BMW IP/06/302 – 13.3.2006 ja Opel 2006, IP/06/303 – 13.3.2006.

sõltuvad turustaja nõusolekust müüa üksnes ühte kaubamärki, või allahindlust eesmärgi täitmise eest või teatavaid teisi nõudeid, nagu nõue luua konkureeriva kaubamärgi jaoks eraldiseisev juriidiline isik või kohustus esitleda täiendavat konkureerivat kaubamärki mujal paiknevas müügisa-longis asukohas, kus sellise nõude täitmine ei oleks majanduslikult toimiv (nt hõredalt asustatud piirkonnad).

(33) Üldises vertikaalsete kokkulepete grupierandi määru-ses käsitletud grupierand hõlmab kõiki otseseid või kaudseid konkurentsikeelukohustusi mis tahes kujul, eeldusel et ei tarnija ega tema turustaja turuosa ei ole suurem kui 30 % ja et konkurentsikeelukohustus ei kesta üle viie aasta. Isegi juhul, kui konkreetsed kokkulepped vastavad nendele tingimustele, võivad konkurentsikeelukohustustega siiski kaas-neda konkurentsivastased mõjud, mida nende positiivne mõju ei ületa. Mootorsõidukitööstuses võivad selliseid valdavalt konkurentsivastaseid mõjusid põhjustada eelkõige sellised kumulatiivsed mõjud, mis piiravad konkureerivate kaubamärkide turul osalemist.

(34) Mootorsõidukite turustamiseks jaemüügitasandil on turul osalemise piiramine sellisel viisil ebatõenäoline turgudel, kus kõikide tarnijate turuosa on alla 30 % ja kus kõigi selliste mootorsõidukite kogumüük protsentides, mille suhtes kõnealusel turul (st seotud turuosas) ühe kaubamärgi pealesurumist kohaldatakse, on alla 40 % ⁽¹⁾. Olukorras, kus turul on üks tarnija, kes ei ole turgu valitsevas seisundis ja kelle turuosa on üle 30 % asjaomasest turust, samas kui kõikide teiste tarnijate turuosa on alla 30 %, on kumula-tiivsete konkurentsivastaste mõjude tekkimine ebatõenäo-line seni, kuni seotud turuosa ei ole üle 30 %.

(35) Juhul kui ühe kaubamärgi pealesurumisega seotud kohus-tusi sisaldavate samalaadsete vertikaalsete kokkulepete paralleelsete võrgustike kumulatiivne mõju piirab märkimis-väärselt juurdepääsu uute mootorsõidukite turule või konkurentsi sellel turul, võib komisjon grupierandi tühis-tada vastavalt nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 (asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätes-tatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta) ⁽²⁾ artiklile 29. Tühistamisotsuse võib suunata eelkõige nendele tarni-jatele, kes panustavad asjaomasel turul olulisel määral kumulatiivsesse mõjusse. Juhul kui selline mõju ilmneb sise-riiklikul turul, võivad grupierandi sellel territooriumil tühis-tada ka selle liikmesriigi pädevad konkurentsiasutused.

(36) Lisaks sellele, juhul kui samalaadseid vertikaalseid piiran-guid sisaldavate kokkulepete paralleelsed võrgustikud hõlmavad teatavast turust üle 50 %, võib komisjon võtta

vastu määruse, mille kohaselt kõnealusel turul selliste piirangute suhtes grupierandit ei kohaldata. Selline olukord võib eelkõige tekkida siis, kui ühe kaubamärgi pealesuru-mise kohustuste ulatuslikust kasutamisest tulenev kumula-tiivne mõju põhjustab kõnealusel turul tarbijate huvide kahjustamist.

(37) Seoses turustaja aastavajaduse põhjal arvatud miini-mumostukoguste kohustuste hindamisega võib grupierandi kumulatiivsete konkurentsivastaste mõjude esinemisel olla tühistamine põhjendatud isegi siis, kui tarnija kehtestab miinimumostukoguse, mis jääb allapoole üldise vertikaal-sete kokkulepete grupierandi määru-se artikli 1 punktis d kehtestatud 80 % künnist. Kokkuleppeosalised peavad kaaluma, kas turustajale kehtestatud kohustus osta tarnija kaubamärgiga kaupu nimetatud protsendi ulatuses takistab asjakohaseid faktilisi asjaolusid arvestades turustajal turus-tada täiendavalt ühte või mitut konkureerivat kaubamärki. Selliselt seisukohalt võrdub miinimumostunõude seadmine allapoole 80 % turustaja minimaalsest aastavajadusest ühe kaubamärgi pealesurumisega, kui sellega kohustatakse konkureeriva tootja vabalt valitud uue kaubamärgiga kaup-leva hakata soovivat turustajat ostma uue kaubamärgiga autosid samas ulatuses kui tema poolt juba müüdava kaubamärgiga autosid, et see muudaks turustaja äritegevuse majanduslikult jätkusuutmatuks ⁽³⁾. Selline miinimumostu-nõue võrdub ühe kaubamärgi pealesurumisega ka siis, kui sellega sunnitakse konkureerivat tarnijat jagama oma kavandatud müügimahtu vastaval territooriumil mitme turustaja vahel, millega kaasneb investeringute dubleeri-mine ja müügiture killustumine.

ii) *Grupierandi määrustes käsitlemata ühe kaubamärgi pealesu-rumisega seotud kohustuste hindamine*

(38) Kokkuleppeosalistel võib paluda hinnata ühe kaubamärgi pealesurumisega seotud konkurentsieeskirjade järgimist ka kokkulepete puhul, mis ei kvalifitseeru grupierandi kohal-damiseks seetõttu, et kokkuleppeosaliste turuosa ületab 30 % või kokkuleppe kestus on pikem kui viis aastat. Seetõttu tuleb selliseid kokkuleppeid uurida üksshaaval, et määrata kindlaks, kas need kuuluvad aluslepingu artikli 101 lõike 1 reguleerimisalasse ning kui see nii on, siis kas nende puhul leidub konkurentsi tõhusust suurendavaid tasakaalustavaid tegureid. Kui see on nii, siis on võimalik, et nende suhtes kohaldatakse aluslepingu artikli 101 lõikes 3 sätestatud erandit. Üksikjuhtumi hindamiseks kohaldatakse üldiste vertikaalsete piirangute suuniste jaotises VI.2.1 sätes-tatud üldpõhimõtteid.

⁽³⁾ Näiteks kui turustaja ostab aastas nõudluse täitmiseks 100 A kauba-märgiga autot ja soovib osta 100 B kaubamärgiga autot, siis 80 % miinimumostukohustuse korral tuleks turustajal järgmisel aastal osta 160 A kaubamärgiga autot. Arvestades, et müügimaht jääks tõenäo-liselt suhteliselt stabiilseks, jääks turustajal müümata suures ulatuses A kaubamärgiga autosid. Seetõttu oleks ta sunnitud sellise olukorra vältimiseks dramaatilisel vähendama B kaubamärgiga autode sisse-ostmist. Sõltuvalt juhtumi konkreetsetest asjaoludest, võib sellist olukorda pidada ühe kaubamärgi pealesurumiseks.

⁽¹⁾ Vt üldiste vertikaalsete piirangute suuniste punkt 141.

⁽²⁾ ELT L 1, 4.1.2003, lk 1.

(39) Ühelt poolt mootorsõiduki tootja või selle importija ja teiselt poolt varuosade turustajate ja/või volitatud remonditöökodade vaheliste kokkulepete suhtes ei kohaldata grupierandi määrust siis, kui kokkuleppeosaliste turuosa ületab 30 % künnise, mis on enamiku selliste kokkulepete puhul tõenäoline. Ühe kaubamärgi pealesurumise kohustused, mida tuleks sellistes tingimustes hinnata, hõlmavad igasuguseid piiranguid, mis piiravad otseselt või kaudselt volitatud turustajate või remonditöökodade võimet omandada kolmandate osapoolte valmistatud varuosi või võrdväärse kvaliteediga varuosi. Volitatud remonditöökojale määratud kohustust kasutada garantiiremondi, tasuta teenuste osutamisel ja taastustööde korral sõidukitootja tarnitud originaalvaruosi ei peetaks siiski ühe kaubamärgi pealesurumiseks, vaid pigem objektiivselt põhjendatud tingimuseks.

(40) Uute mootorsõidukite turustamist käsitlevates kokkulepetes ühe kaubamärgi pealesurumise sätestamist tuleb eraldi hinnata ka juhul, kui selle kestus ületab viit aastat ja/või kui tarnija turuosa ületab 30 %, mida võib mõnedes liikmesriikides teatavate tarnijate puhul esineda. Sellisel juhul peaksid kokkuleppeosalised vaatlema mitte ainult tarnija ja ostja turuosa, vaid ka kogu seotud turuosa, võttes arvesse punktis 34 esitatud künniseid. Kõnealuste künniste ületamise korral hinnatakse üksikjuhtumeid vastavalt üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruse suuniste jaos VI.2.1 sätestatud üldpõhimõtetele.

(41) Väljaspool grupierandi määruste reguleerimisala võetakse turustaja aastavajaduse põhjal arvatud miinimumostukohustuse hindamisel arvesse kõiki asjaomaseid faktilisi asjaolusid. Eelkõige võrdub allapoole 80 % turustaja aastavajadust seatud miinimumostundue ühe kaubamärgi pealesurumisega siis, kui selle tagajärjel ei saaks turustaja turustada ühte või enam konkureerivat kaubamärki.

2. Valikuline turustamine

(42) Valikuline turustamine on praegu mootorsõidukisektoris peamine turustusvorm. Seda kasutatakse laialdaselt nii mootorsõidukite turustamisel kui ka remondi- ja hooldusteenuste pakkumisel ning varuosade turustamisel.

(43) Puhtalt kvalitatiivse valikulise turustamise korral valitakse turustajaid ja remonditöökodasid üksnes toote või teenuse laadist tingitud selliste objektiivsete kriteeriumide alusel, nagu müügi personali tehnilised oskused, müügikoha paigutus, müügitehnika ja turustaja osutatud müügitee-

nuse laad⁽¹⁾. Nende kriteeriumide kohaldamine ei piira otseselt tarnija või remonditöökoja võrgustikku kuuluvate turustajate arvu. Puhtkvalitatiivne valikuline turustus jääb üldjuhul aluslepingu artikli 101 lõike 1 reguleerimisalast konkurentsivastase mõju puudumise tõttu välja, kui on täidetud kolm tingimust. Esiteks peab valikuline turustamine olema tingitud toote laadist selles mõttes, et selline turustussüsteem peab kujutama endast toote laadi arvesse võttes legitiimset vajadust selle toote kvaliteedi hoidmiseks ja selle nõuetekohase kasutamise tagamiseks. Teiseks tuleb tarnijad või remonditöökojad valida kvalitatiivset laadi objektiivsete kriteeriumide põhjal, mis on sätestatud ühtmoodi kõigi potentsiaalsete edasimüüjate kohta ja mida ei kohaldata diskrimineerivalt. Kolmandaks peavad need kriteeriumid käsitlema üksnes vajalikku.

(44) Samas, kui kvalitatiivne valikuline turustamine hõlmab turustajate või remonditöökodade valimist üksnes toote või teenuse olemusest tulenevate objektiivsete kriteeriumide põhjal, lisab kvantitatiivne valik täiendavaid valikukriteeriume, mis piiravad vahetumalt turustajate või remonditöökodade võimalikku arvu kas otseselt nende arvu määramise või näiteks läbimüügile miinimumnõuete kehtestamise kaudu. Kvantitatiivsetel kriteeriumidel põhinevaid võrgustikke käsitletakse tavaliselt piiravamatena kui üksnes kvalitatiivsel valikul põhinevaid võrgustikke ning need kuuluvad seetõttu tõenäolisemalt aluslepingu artikli 101 lõike 1 reguleerimisalasse.

(45) Kui valikulise turustamise kokkulepped kuuluvad aluslepingu artikli 101 lõike 1 reguleerimisalasse, peavad kokkuleppeosalised hindama, kas nende kokkulepete osas kehtib grupierandi määrus või konkreetsel juhul aluslepingu artikli 101 lõike 3 erand.

i) *Valikulise turustamise hindamine grupierandi määruste kohaselt*

(46) Grupierandi määrusega antakse erand valikulise turustamise kokkulepetele olenemata sellest, kas kasutatakse kvantitatiivseid või üksnes kvalitatiivseid valikukriteeriume, eeldusel et kokkuleppeosaliste turuosa ei ole suurem kui 30 %. Siiski on selle erandi kohaldamise tingimus, et

⁽¹⁾ Tuleks siiski mees pidada, et kooskõlas Euroopa Liidu kohtute kohtupraktikaga võivad üksnes kvalitatiivsed valikulise turustamise süsteemid konkurentsi siiski piirata juhul, kui teatud arvu selliste süsteemide esinemine ei jäta erineval konkureerimisviisil põhinevatele turustamisliikidele enam tegevusruumi. Sellist olukorda ei teki tavaliselt uute mootorsõidukite müügiturul, kus liisingu- ja muud sarnased kokkulepped on arvestatavaks alternatiiviks mootorsõiduki otsesel viisil ostmisele, ega remondi- ja hooldusteenuste turu korral seni, kuni sõltumatud remonditöökojad pakuvad tarbijatele oma mootorsõidukite hooldamiseks alternatiivseid kanaleid. Vt näiteks esimese astme kohtu otsus kohtuasjas T-88/92: *Groupement d'achat Édouard Leclerc vs. komisjon* (EKL 1996, lk II-1961).

kokkulepped ei sisaldaks üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruse artiklis 4 ja mootorsõidukite grupierandi määruse artiklis 5 sätestatud mis tahes raskekujulisi piiranguid ega ühtegi üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruse artiklis 5 kirjeldatud välistavat kriteeriumi.

(47) Kolm üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi raskekujulist piirangut on seotud konkreetselt valikulise turustamisega. Artikli 4 punktis b kirjeldatakse raskekujulise piirangu territooriumi või sellele asuvaid kliente, kus või kellele kokkuleppe ostjast osaline võib lepingujärgseid kaupu või teenuseid müüa, välja arvatud valikulise turustussüsteemi liikmetele kehtestatud piirang müüa sellise süsteemiga turgudel tegutsevatele volitamata turustajatele. Artikli 4 punkti c kirjeldatakse raskekujulise piirangu selliseid kokkuleppeid, millega piiratakse jaemüügi kaubandustasandil tegutsevate valikulise turustussüsteemi liikmete aktiivset või passiivset müüki lõppkasutajatele, ilma et see piiraks võimalust keelata selle süsteemi liikmel tegutseda asukohas, milleks puudub luba, samas kui artikli 4 punktis d käsitletakse tarnijate või remonditöökodade vahelise ristarnimise piirangut valikulises turustussüsteemis, sealhulgas eri kaubandustasanditel tegutsevate turustajate vahel. Need kolm raskekujulist piirangut on mootorsõidukite turustamise puhul väga olulised.

(48) Siseturg on võimaldanud tarbijatel soetada mootorsõidukeid teistes liikmesriikides ja ära kasutada liikmesriikide vahelisi hinnaerinevusi ning komisjon leiab, et paralleelkaubanduse kaitsmine selles sektoris on oluline konkurentsi- ja eesmärk. Tarbija võimalus soetada kaupu teistes liikmesriikides on eriti oluline just mootorsõidukite puhul, võttes arvesse kauba kõrget hinda ja mujal ELi piires mootorsõidukite soetamisest saadavat madalamatest hindadest tulenevat otsest kasu tarbijatele. Seetõttu on komisjon huvitatud, et turustamise kokkulepped ei piiraks paralleelkaubandust, kuna see ei ole kooskõlas aluslepingu artikli 101 lõikes 3 sätestatud tingimustega⁽¹⁾.

(49) Komisjon on algatanud mitmeid kohtuasju sellist kaubandust takistavate mootorsõidukitootjate suhtes ning Euroopa kohtud on komisjoni otsuseid laialdaselt heaks kiitnud⁽²⁾. Kõnealune kogemus näitab, et paralleelkaubanduse

(1) Asjaolu, et piiriülese kaubanduse piirangud võivad tarbijaid kahjustada, on kinnitanud kohus kohtuasjas C-551/03 P, *General Motors*, (2006) EKL I-3173, punktid 67–68; kohtusjas C-338/00 P, *Volkswagen/komisjon*, (2003) EKL I-9189, punktid 44 ja 49, ja kohtusjas T-450/05, *Peugeot/komisjon*, 9. juuli 2009. aasta otsus, seni avaldamata, punktid 46–49.

(2) Komisjoni 28. jaanuari 1998. aasta otsus 98/273/EÜ kohtusjas IV/35.733 – VW; komisjoni 20. septembri 2000. aasta otsus 2001/146/EÜ kohtusjas COMP/36.653 – Opel, EÜT L 59, 28.2.2001, lk 1; komisjoni 10. oktoobri 2001. aasta otsus 2002/758/EÜ kohtusjas COMP/36.264 – Mercedes-Benz, EÜT L 257, 25.9.2002, lk 1; komisjoni 5. oktoobri 2005. aasta otsus 2006/431/EÜ kohtusjas F-2/36.623/36.820/37.275 – SEP et autres/Peugeot SA.

piirangud võivad esineda mitmel kujul. Tarnija võib näiteks turustajatele survet avaldada, ähvardada neid lepingu lõpetamisega, mitte maksta boonuseid, mitte järgida tarbija imporditud või erinevas liikmesriigis asuvate turustajate vahelise ristarnimise kaudu soetatud sõidukite garantiitingimusi või lasta turustajal oodata märkimisväärselt kauem identse sõiduki kohaletoometamist juhul, kui asjaomane tarbija elab teises liikmesriigis.

(50) Paralleelkaubanduse kaudse piirangu üks konkreetne näide kerkitab esile siis, kui turustaja ei saa soetada uusi mootorsõidukeid, millel on piiriülese müügi jaoks vajalikud spetsifikatsioonid. Sellisel konkreetsel juhul võib grupierandi andmine sõltuda sellest, kas tarnija tarnib oma turustajatele selliseid spetsifikatsioonidega mootorsõidukeid, mis on samalaadsed teistes liikmesriikides nende riikide tarbijatele müüdavate mootorsõidukitega (nn kättesaadavuse klausel)⁽³⁾.

(51) Grupierandimääruste kohaldamisel ja eelkõige seoses üldise vertikaalsete kokkulepete grupierandi määruse artikli 4 punkti c kohaldamisega hõlmab mõiste „lõppkasutaja” liisingufirmasid. See tähendab eelkõige seda, et valikulise turustussüsteemi turustajaid ei saa takistada müümast uusi mootorsõidukeid nende valitud liisingufirmadele. Siiski võib valikulist turustamist kasutav tarnija takistada vahendajatel müüa liisingufirmadele uusi mootorsõidukeid juhul, kui esineb tõendatud risk, et need ettevõtjad müüvad need mootorsõidukid uuena edasi. Seetõttu võib tarnija enne teatavale ettevõtjale mootorsõidukite müümist nõuda turustajalt kohaldatavate liisingu üldtingimuste kontrollimist, veendumaks, et tegemist on tõepoolest liisingufirmaga ja mitte volitamata edasimüüjaga. Turustajale seatud kohustust esitada enne sõiduki liisingufirmale müümist tarnijale iga liisingulepingu koopia võiks aga pidada kaudseks müügi- ja piiranguks.

(52) Mõiste „lõppkasutaja” hõlmab ka tarbijaid, kes ostavad vahendaja kaudu. Vahendaja on füüsiline või juriidiline isik, kes ostab uue mootorsõiduki tarbija nimel, sealjuures turustusvõrgustikku mitte kuuludes. Sellised ettevõtjad täidavad mootorsõidukisektoris olulist rolli, lihtsustades eelkõige tarbijatel teistest liikmesriikidest sõidukite ostmist. Vahendaja staatust tuleb reeglina tõendada kehtiva volitusega, mis sisaldab enne tehingut saadud tarbija nime ja aadressi. Interneti kasutamine klientide ligimeelitamiseks seoses teatava sõidukite valikuga ja klientidelt elektrooniliste volituste kogumine ei mõjuta vahendaja staatust. Vahendajaid tuleb eristada sõltumatutest edasimüüjatest,

(3) Ühendatud kohtuasjad 25 ja 26/84 *Ford - Werke AG ja Ford of Europe Inc. vs. Euroopa Ühenduste Komisjon*, (1985) EKL 2725.

kes ostavad sõidukeid nende edasi müümiseks ega tegutse nimetatud tarbijate nimel. Sõltumatuid edasimüüjaid ei käsitleta grupierandimääruste kohaldamisel lõppkasutajateks.

ii) Valikulise turustamise hindamine väljaspool grupierandi määruste reguleerimisala

- (53) Nagu üldiste vertikaalsete suuniste punktis 175 selgitatakse, on võimalikud valikulisest turustamisest tingitud ohud konkurentsile kaubamärgisisesest konkurentsi vähenemine ja eriti kumulatiivse mõju korral turu sulgemine teatavat liiki turustajatele ning tarnijate või ostjate omavahelise konkurentsivastase koostöö hõlbustamine.
- (54) Et hinnata valikturustamise võimalikku konkurentsivastast mõju aluslepingu artikli 101 lõike 1 kohaselt, tuleb teha vahet puhtkvalitatiivsel valikulisel turustamisel ja kvantitatiivsel valikulisel turustamisel. Nagu punktis 43 kirjeldatud, ei kuulu kvalitatiivne turustamine tavaliselt aluslepingu 101 lõike 1 reguleerimisalasse.
- (55) Asjaolu, et kokkulepete võrgustiku suhtes ei kohaldata grupierandit, kui ühe või mitme kokkuleppeosalise turuosa on üle 30 % grupierandi künnise, ei tähenda, et sellised kokkulepped oleksid ebaseaduslikud. Seevastu peavad kokkuleppeosalised selliseid kokkuleppeid üksikult analüüsima, et kontrollida, kas need kuuluvad aluslepingu artikli 101 lõike 1 reguleerimisalasse, ning kui see nii on, siis kontrollima, kas nende suhtes saab sellest hoolimata kohaldada aluslepingu artikli 101 lõikes 3 esitatud erandit.
- (56) Uute mootorsõidukite turustamisele iseloomulike omaduste puhul on kvantitatiivne valikuline turustamine tavaliselt aluslepingu artikli 101 lõike 3 tingimustega kooskõlas juhul, kui kokkuleppeosaliste turuosa ei ületa 40 %. Siiski peaksid selliste kokkulepete osalised pidama silmas, et üksikasjalike valikukriteeriumite olemasolu võib mõjutada nende kokkulepete vastavust aluslepingu artikli 101 lõikele 3. Näiteks, olgugi et uute mootorsõidukite valikulise turustamise kokkulepetes kasutatakse asukohaklauslid (klauslid, mis keelavad valikulise turustussüsteemi liikmel tegutseda asukohas, milleks puudub luba) parandavad tavaliselt tõhusama logistika ja ennustatava turu ulatuse abil efektiivsust, võivad negatiivsed pooled need eelised üles kaaluda juhul, kui tarnija turuosa on väga suur, ning selliste asjaolude korral ei pruugi nende klauslite suhtes olla võimalik kohaldada aluslepingu artikli 101 lõikes 3 esitatud erandit.

- (57) Samuti tekitab konkreetseid küsimusi volitatud remonditöökodade suhtes kohaldatava valikulise turustamise individuaalne hindamine. Nii kaua kuni remondi- ja hooldusteenuste turg püsib ⁽¹⁾ uute mootorsõidukite müügiturust lahus, käsitletakse seda kaubamärgile eriomana. Sellel turul on peamisteks konkureerivateks jõududeks sõltumatud remonditöökojad ja vastavate kaubamärkide volitatud remonditöökojad.
- (58) Sõltumatud remonditöökojad avaldavad olulist konkurentsivastast mõju, kuna nende ärimudel ja seotud tegevuskulud erinevad volitatud võrgustikest. Erinevalt volitatud remonditöökodadest, mis kasutavad suures osas autotootja kaubamärgiga varuosi, kalduvad sõltumatud remonditöökojad tavaliselt kasutama teiste kaubamärkidega varuosi, võimaldades sellega sõidukiomanikel konkureerivate varuosade vahel valida. Lisaks, arvestades, et enamus uute sõidukite remonditööd tehakse praegu volitatud remonditöökodades, on oluline, et volitatud remonditöökodade vaheline konkurents püsiks jätkuvalt tõhus. See on võimalik ainult siis, kui uute turulesisenejate juurdepääs võrgustikele jääb avatuks.
- (59) Uue õigusliku raamistiku abil on komisjonil ja liikmesriikide pädevatel konkurentsiasutustel lihtsam kaitsta sõltumatute remonditöökodade ja volitatud remonditöökodade ning samuti iga volitatud remonditöökodade võrgustiku liikmete vahelist konkurentsi. Kvalitatiivse valikulise turustamiseerandi turuosa künnise vähendamine 100 %-lt 30 %-le laiendab konkurentsiametite tegevusulatust.
- (60) Hinnates vertikaalsete kokkulepete konkurentsivastast mõju mootorsõidukite järelturule, peaksid osalised olema teadlikud komisjoni kavatsusest säilitada konkurents nii volitatud remonditöökodade võrgustike liikmete vahel kui ka nende liikmete ja sõltumatute remonditöökodade vahel.

⁽¹⁾ Ühtseid turgusid, mis sisaldaksid nii mootorsõidukeid kui varuosasid, võib määratleda, arvestades muu hulgas ka mootorsõiduki eluiga ning tarbijate eelistusi ning ostukäitumist. Vt komisjoni teatis asjaomase turu mõiste määratlemise kohta ühenduse konkurentsivõime kohaldamisel (EÜT C 372, 9.12.1997, lk 5, punkt 56). Üheks oluliseks teguriks on asjaolu, kas märkimisväärne osa ostjatest teeb otsuse, arvestades sõiduki kasutuseaga seotud kulusid või mitte. Ostukäitumine võib oluliselt erineda näiteks nende ostjate vahel, kes ostavad veoautosid enda autopargi tarbeks, mille puhul arvestatakse hoolduskulusid sõiduki ostmise hetkel, ja üksiksõidukite ostjate vahel. Teiseks oluliseks teguriks on järelturul sõidukitootjatest sõltumatult tegutsevate varuosade tarnijate, remonditöökodade ja/või varuosade turustajate olemasolu ja nende suhteline positsioon. Enamikul juhtudel eksisteerib tõenäoliselt eraldiseisev kaubamärgile eriomane järelturg eelkõige seetõttu, et enamus ostjaid on füüsilised isikud või VKED, kes ostavad mootorsõidukeid ja järelturu teenuseid eraldi, ning neil puudub süstemaatiline juurdepääs andmetele, mis võimaldaks neil eelnevalt hinnata sõiduki omamise seotud kogulusid.

Sellel eesmärgil tuleks erilist tähelepanu pöörata kolmele konkreetsele käitumisviisile, mis võivad sellist konkurentsi piirata, takistades kas sõltumatute remonditöökodade juurdepääsu tehnilisele teabele või kuritarvitades juriidilisi ja/või laiendatud garantiisid, et tõrjuda välja sõltumatud remonditöökodade või kehtestades volitatud remonditöökodade võrgustikele juurdepääsuks mittekvalitatiivseid kriteeriume.

- (61) Kuigi järgmised kolm alajagu viitavad konkreetsetel valikulisele turustamisele, võivad samad konkurentsi vastased turulepääsu piiramise mõjud tuleneda teistest vertikaalsetest kokkulepetest, mis piiravad otseselt või kaudselt mootorsõidukitootjaga lepinguliselt seotud teeninduspartnerite arvu.

Sõltumatute ettevõtjate juurdepääs tehnilisele teabele

- (62) Olgugi et üksnes kvalitatiivne valikuline turustamine ei kuulu tavaliselt aluslepingu artikli 101 lõike 1 reguleerimisalasse konkurentsi vastaste mõjude⁽¹⁾ puudumise tõttu, võivad volitatud remonditöökodade ja/või varuosade turustajate vahelised kvalitatiivsed valikulise turustamise kokkulepped kuuluda aluslepingu artikli 101 lõike 1 reguleerimisalasse juhul, kui nende kokkulepete kontekstis tegutseb üks kokkuleppeosalistest viisil, mis sulgeb turu sõltumatutele ettevõtjatele, näiteks neile remondi- ja hooldustööde kohta teavet mitte edastades. Kõnealus kontekstis hõlmab mõiste „sõltumatud ettevõtjad“ sõltumatuid remonditöökodasid, varuosade tootjaid ja tarnijaid, remondiseadmete ja -vahendite tootjaid, tehniliste andmete avaldajaid, autoklubisid, maanteeabi teenuseid pakkuvaid ettevõtjaid, kontrolli- ja katseteenuseid pakkuvaid ettevõtjaid ning remonditöökodadele väljaõpet pakkuvaid ettevõtjaid.
- (63) Tarnijad esitavad oma volitatud remonditöökodadele kõikehõlmava tehnilise teabe, mis on vajalik nende kaubamärgiga mootorsõidukite remontimiseks ja hooldamiseks, ning sageli on nad ainukesed ettevõtjad, kes saavad remonditöökodadele esitada kogu tehnilise teabe, mida need asjakohaste kaubamärkide kohta vajavad. Kui tarnija ei anna sõltumatutele ettevõtjatele juurdepääsu oma kaubamärgile eriomasele tehnilisele teabele remondi- ja hooldustööde kohta, võib tugevneda volitatud remonditöökodade ja/või osade turustajatega sõlmitud kokkulepetest tulenev

võimalik negatiivne mõju ja kokkulepped võivad jääda aluslepingu artikli 101 lõike 1 reguleerimisalasse.

- (64) Lisaks võib juurdepääsu puudumine vajalikule tehnilisele teabele põhjustada sõltumatute ettevõtjate turupositsiooni nõrgenemist, mis kahjustab tarbijate huve, kuna varuosade valik väheneb märgatavalt, remondi- ja hooldusteenuste hinnad tõusevad, remonditöökodade valik väheneb ja tekivad võimalikud ohutusprobleemid. Sellisel juhul ei pruugi tavapäraselt volitatud remonditöökodadelt ja osade turustuskokkulepetest eeldatav tõhusus korvata neid konkurentsi vastaseid mõjusid ning kõnealused kokkulepped ei oleks seega kooskõlas aluslepingu artikli 101 lõikes 3 sätestatud tingimustega.

- (65) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 715/2007 (mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust seoses väikeste sõiduautode ja kommertsveokite (Euro 5 ja Euro 6) heitmetega ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust)⁽²⁾ ning komisjoni 18. juuli 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 692/2008 (millega rakendatakse ja muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 715/2007, mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust seoses väikeste sõiduautode ja kommertsveokite (Euro 5 ja Euro 6) heitmetega ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust)⁽³⁾ sätestatakse alates 1. septembrist 2009 turule tulnud sõiduautode remondi- ja hooldusteabe levitamise süsteem. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 595/2009 (mis käsitleb mootorsõidukite ja mootorite tüübikinnitust seoses raskeveokite heitmetega (Euro 6) ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust)⁽⁴⁾ ning sellest tulenevate rakendusmeetmetega sätestatakse selline süsteem kommertsõidukite jaoks, mis tulevad turule alates 1. jaanuarist 2013. Komisjon võtab neid määrusi arvesse tehniliste remondi- ja hooldusteabe varjamise juhtumite hindamisel, milles käsitletakse enne nimetatud kuupäevi müüdud sõidukeid. Kaaludes, kas konkreetse teabe varjamise tõttu võib kokkuleppe suhtes kohaldada aluslepingu artikli 101 lõiget 1, tuleb arvesse võtta mitmeid tegureid, sealhulgas:

- a) kas kõnealune teave on tehniline või muud liiki teave,⁽⁵⁾ nagu äriteave, mida võib seaduslikult kinni pidada;

⁽²⁾ ELT L 171, 29.6.2007, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 199, 28.7.2008, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 188, 18.7.2009, lk 1.

⁽⁵⁾ Äriteavet võib pidada teabeks, mida kasutatakse remondi- ja hooldusteenuste pakkumiseks, kuid mida ei ole vaja sõidukite remontimiseks või hooldamiseks, näiteks arvepidamise tarkvara või teave volitatud võrgustikus makstavate tunnitariifide kohta.

⁽¹⁾ Vastavalt punktis 54 märgitule on see tavaliselt remondi- ja hooldusteenuste turu korral nii seni, kuni sõltumatud remonditöökodade pakuvad tarbijatele oma mootorsõidukite hooldamiseks alternatiivseid kanaleid.

- b) kas kõnealuse tehnilise teabe varjamine mõjub soodustavalt sõltumatute ettevõtjate võimalustele teostada töid ja avaldada turule konkurentsipurvet;
- c) kas kõnealune tehniline teave on tehtud kättesaadavaks asjakohasele volitatud remonditöökoja võrgustikule; kui see on volitatud remonditöökoja võrgustikule kättesaadavaks tehtud mis tahes kujul, tuleks see muuta kättesaadavaks ka sõltumatutele ettevõtjatele mittediskrimineerival alusel;
- d) kas kõnealust tehnilist teavet kasutatakse lõpuks⁽¹⁾ mootorsõidukite remondi- ja hooldusteenuste osutamiseks või mingil muul eesmärgil,⁽²⁾ näiteks varuosade või töövahendite tootmiseks.
- (66) Tehnoloogiline areng viitab sellele, et tehnilise teave mõiste on pandlik. Praegu hõlmavad konkreetse tehnilise teabe näited tarkvara, veakode ja muid parameetreid, sealhulgas ajakohastamisi, mida nõutakse elektrooniliste juhtplokkidega töötamisel eesmärgiga vastavalt tarnija soovile seadistada või seadistusi taastada, sõiduki tuvastamisnumbreid või muid sõidukite tuvastamisemeetodeid, osade katalooge, remondi- ja hooldusvõtteid, töölahendusi, mis tulenevad praktilistest kogemustest ja on seotud asjakohase mudeli või partii tüüpprobleemidega, ning muid märkeid tagasikutsumiste ja samuti selliste remonditööde tuvastamise kohta, mida võib volitatud remonditöökodade võrgustikus tasuta teostada. Osade koodid ja muu teave, mis on vajalik selleks, et tuvastada õige autotootja kaubamärgiga varuosa, mis sobib konkreetsele sõidukile (st osa, mida autotootja tarniks tavaliselt oma volitatud remonditöökodade võrgustiku liikmetele kõnealuse auto remontimiseks), kujutavad endast tehnilist teavet⁽³⁾. Määruse (EÜ) nr 715/2007 artikli 6 lõikega 2 ja määrusega (EÜ) nr 595/2009 ettenähtud loetelu tuleks kasutada suunisena selle kohta, mida komisjon peab aluslepingu artikli 101 kohaldamisel tehniliseks teabeks.
- (67) Samuti on volitatud remonditöökodade kokkulepete aluslepingu artiklile 101 vastavuse hindamisel oluline tehnilise teabe esitamise viis. Juurdepääs tuleks tagada taotluse korral ja põhjendamatu viivitusega, kasutuskõlblikus vormis ning andmete eest küsitav tasu ei tohiks mõjutada nende kättesaadavust, jättes arvestamata, mil määral sõltumatu ettevõtja neid andmeid kasutab. Mootorsõidukite tarnija peaks tagama sõltumatutele ettevõtjatele juurdepääsu uusi mootorsõidukeid käsitlevatele tehnilistele andmetele samaaegselt volitatud remonditöökodadega ning ta ei tohi kohustada sõltumatuid ettevõtjaid ostma rohkem andmeid kui on vaja konkreetse töö teostamiseks. aluslepingu artikliga 101 ei kohustata tarnijat siiski esitama tehnilist teavet standardiseeritud vormis või sellise kindlaks määratud tehnilise süsteemi kaudu nagu CEN/ISO standard või OASISE formaat, nii nagu on sätestatud määruses (EÜ) nr 715/2007 ja komisjoni 18. märtsi 2009 määruses (EÜ) nr 295/2009 teatavate kaupade klassifitseerimise kohta kombineeritud nomenklatuuris⁽⁴⁾.
- (68) Eespool nimetatud seisukohti kohaldatakse samuti töövahendite ja koolituse kättesaadavuse suhtes sõltumatutele ettevõtjatele. Töövahendid hõlmavad selles kontekstis elektroonilisi diagnostika- ja teisi remondivahendeid koos seotud tarkvaraga, sealhulgas selle korrapärasest ajakohastamisest ning sellistele töövahenditele suunatud müügijärgseid teenuseid.

Garantiide väärkasutus

- (69) Kvalitatiivsed valikulise turustamise kokkulepped võivad kuuluda aluslepingu artikli 101 lõike 1 reguleerimisalasse ka juhul, kui tarnija ja tema volitatud võrgustiku liikmed reserveerivad otseselt või kaudselt teatavate sõidukikategooriate remonditööd oma volitatud võrgustike liikmetele. See võib juhtuda näiteks juhul, kui tootja õigusliku või pikendatud garantiid andmise tingimuseks ostja ees seatakse asjaolu, et lõppkasutaja laseb garantiiga hõlmatud remondi- ja hooldustööd teostada ainult volitatud remonditöökodades. Sama kehtib garantiitingimuste kohta, millega sätestatakse tootja kaubamärgiga varuosade kasutamine garantiitingimustega hõlmatud varuosade suhtes. Samuti on kaheldav see, et valikulise turustamise kokkulepped, mis sisaldavad sellist praktikat, võiks tarbijale kasuks tulla, nii et asjakohaste kokkulepete suhtes saaks kohaldada aluslepingu artikli 101 lõikes 3 esitatud erandit. Kui tarnija ei järgi õigustatult garantiinõuet seetõttu, et nõude põhjastanud olukord on põhjuslikult seotud remonditöökoja suutmatusega teostada teatavaid remondi- ja hooldustööd nõuetekohasel viisil või kehvade kvaliteediga varuosade kasutamisega, ei mõjuta see siiski mingil viisil tarnija volitatud remondikokkulepete vastavust konkurentsieskirjadele.

⁽⁴⁾ ELT L 95, 9.4.2009, lk 7.

Juurdepäas volitatud remonditöökodade võrgustikele

- (70) Volitatud ja sõltumatute remonditöökodade vaheline konkurents ei ole ainukene konkurentsi vorm, mida tuleb arvesse võtta analüüsides volitatud remondikokkulepete vastavust aluslepingu artiklile 101. Kokkuleppeosalised peaksid hindama ka seda, mil määral asjakohasesse võrgustikku kuuluvad volitatud remonditöökojad suudavad üksteisega konkureerida. Üks põhilistest teguritest, mis sellist konkurentsi ajendab, on seotud volitatud remondikokkulepete alusel loodud võrgustiku juurdepääsutingimustega. Pidades silmas volitatud remonditöökodade võrgustike üldiselt tugevat turupositsiooni, nende olulisust uute sõidukite omanikele ning asjaolu, et tarbijad ei ole valmis oma autode remontimiseks pikki vahemaid läbima, peab komisjon oluliseks, et juurdepäas volitatud remonditöökodade võrgustikele jääks üldiselt avatuks kõikidele ettevõtjatele, kes vastavad kindlaks määratud kvaliteedikriteeriumidele. Taotlejate kvantitatiivne valimine toob tõenäoliselt kaasa aluslepingu artikli 101 lõike 1 kohaldamise kokkuleppe suhtes.
- (71) Erijuhtumiga on tegemist siis, kui kokkulepete kohaselt peavad volitatud remonditöökojad ka uusi mootorsõidukeid

müüma. Sellised kokkulepped kuuluvad tõenäoliselt aluslepingu artikli 101 lõike 1 reguleerimisalasse, kuna lepinguliste teenuste olemus ei nõua kõnealuse kohustuse kehtestamist. Lisaks sellele ei saaks seoses laialt tuntud kaubamärgiga sellist kohustust sisaldavate kokkulepete suhtes tavaliselt aluslepingu artikli 101 lõikes 3 esitatud erandit kohaldada, kuna sellega piiratakse märkimisväärselt juurdepääsu volitatud remonditöökodade võrgustikele ja vähendatakse seega konkurentsi, ilma et tarbijad sellest kasu saaksid. Siiski võib teataval juhtudel tarnija, kes soovib kaubamärki teataval geograafilisel turul turustada, leida esialgu olevat raske meelitada ligi vajalikke investeeringuid teha soovivaid turustajaid, ilma et nad saaksid olla kindlad, et nad ei pea konkureerima üksikute volitatud remonditöökodadega, kes on soovinud nende esialgseid investeeringuid enda huvides ära kasutada. Sellisel juhul oleks kahe tegevuse omavahelisel lepingulisel sidumisel piiratud ajaperioodiks mootorsõidukite müügiturul konkurentsi soodustav mõju, kuna see võimaldaks uut kaubamärki turustada ja ei mõjutaks võimalikku tootemargile spetsialiseerunud remonditöökodade turgu, mida sõidukite müümata jätmisel mingil juhul ei eksisteeriks. Kõnealused kokkulepped ei kuulu seega tõenäoliselt aluslepingu artikli 101 lõike 1 reguleerimisalasse.

TEAVE LIIKMESRIIKIDELT

Kokkuvõtlik teave riigiabi kohta, mida antakse kooskõlas komisjoni määrusega (EÜ) nr 736/2008, milles käsitletakse asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist riigiabi suhtes, mida antakse kalandustoodete tootmise, töötlemise ja turustamisega tegelevatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele

(EMPs kohaldatav tekst)

(2010/C 138/06)

XA number: XF 14/09

Liikmesriik: Prantsusmaa

Piirkond/abi andev ametiasutus: *L'Etat français, représenté par le Ministre de l'agriculture et de la pêche*

Abi nimetus: Abi mida antakse ühendusele Groupement de Défense Sanitaire Aquacole d'Aquitaine (GDSAA) vastavalt komisjoni 22. juuli 2008. aasta määrusele (EÜ) nr 736/2008, milles käsitletakse asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist riigiabi suhtes, mida antakse kalandustoodete tootmise, töötlemise ja turustamisega tegelevatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele

Õiguslik alus: *Contrat de Projets État-Région (CPER) Aquitaine 2007-2013*

Abikavaga ettenähtud aastased kulud või ettevõtjale antava sihtotstarbelise üksikabi üldsumma: 147 900 EUR

Abi suurim osatähtsus: 60 %

Jõustumiskuupäev: 1. august 2009

Abikava või üksikabi kestus (mitte hiljem kui 30.6.2014).
Märkige: abisumma viimase osa maksmise taotluse esitamise lõppkuupäev on 30. juuni 2012.

Abi eesmärk: Aquitaine'i vesiviljeluse hea sanitaar- ja keskkonnaseisukorra säilitamine. GDSAA on tegutsenud ühiselt kõigi maakonna vesiviljelejate kasu huvides.

Märkige artikkel või artiklid, mida kohaldatakse:

Artikkel 17 – Abi ühistegevusteks

Asjaomane tegevusala: Vesiviljelus, kalakasvatust

Abi andva ametiasutuse nimi ja aadress:

Ministère de l'agriculture et de la pêche
Direction des pêches maritimes et de l'aquaculture
Bureau de la pisciculture et de la pêche continentale
3, place de Fontenoy
75007 Paris
FRANCE

Veebiaadress, kus on abikava täistekst või kriteeriumid ja tingimused, mille alusel kavavälist üksiktoetust antakse:

<http://www.aquitaine.pref.gouv.fr>

ou

<http://www.aquitaine.fr>

Põhjendus: Riigi ja maakonna vahelisi projekte (projets État-Région – CPER) hõlmava lepingu raames antav abi võimaldab rahastada kavandatavat tegevust ilma Euroopa Kalandusfondi abita.

Väljavõte Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/24/EÜ (krediitiasutuste saneerimise ja likvideerimise kohta) artikli 9 kohasest otsusest Banco Privado Português, S.A. likvideerimismenetluse alustamise kohta

(Osutatud direktiivi artikliga 13. ja 25. oktoobri 2006. aasta dekreet-seaduse nr 199/2006 artikliga 21 ettenähtud avaldamine)

(2010/C 138/07)

Vastavalt 31. detsembri 1992. aasta dekreetseadusega nr 298/92 kinnitatud krediitiasutuste ja finantseerimisühingute üldreeglite (*Regime Geral das Instituições de Crédito e Sociedades Financeiras*) artiklile 23 ning võttes arvesse nimetatud dekreetseaduse artiklit 152 ja artikli 22 lõike 1 punkti f, võttis Banco de Portugal, mis on direktiivi 2001/24/EC artikli 2 kuuenda alapunkti tähenduses pädev haldusasutus krediitiasutuste likvideerimise jaoks, 15. aprillil 2010 vastu otsuse tühistada Banco Privado Português, SA tegevusluba, olles teinud kindlaks, et Banco de Portugali erakorraliste saneerimismeetmete raames kõnealuse asutuse tehtud rekapi-taliseerimise ja saneerimise alaseid jõupingutusi ei ole saanud edu. Seaduse kohaselt kaasneb otsusega Banco Privado Português, SA lõpetamine ja likvideerimine.

Samuti otsustati, et Banco Privado Português, SA tegevusloa tühistamine jõustub 16. aprillil 2010 kell 12:00 vastavalt eelkõige 25. oktoobri 2006. aasta dekreetseaduse nr 199/2006 artikli 5 lõikele 3.

Eespool osutatud otsuse suhtes võib esitada kaebuse Lissaboni halduskohtule (*Tribunal Administrativo do Círculo de Lisboa*, Rua Filipe Folque, n.º 12-A, 1.º, Lisboa, PORTUGAL), algatades otsuse suhtes haldusmenetluse 90 päeva jooksul alates otsusest teatamisest või käesoleva teatise avaldamisest.

Juhatuse sekretär

Paulo Ernesto CARVALHO AMORIM

V

(Teated)

HALDUSMENETLUSED

EUROOPA KOMISJON

KONKURSIKUTSE – EACEA/14/10

Haridusalase koostöö programm arenenud tööstusriikide vahel

Euroopa Liidu ja Austraalia ning Euroopa Liidu ja Korea Vabariigi koostöö kõrg- ja kutsehariduse valdkonnas

Konkursikutse 2010 Ühised liikuvusprojektid ja ühised kraadiõppeprojektid

(2010/C 138/08)

1. Eesmärgid ja kirjeldus

Üldine eesmärk on edendada ELi liikmesriikide ning partnerriikide rahvaste vastastikust mõistmist, sealhulgas üksteise keelte, kultuuride ja asutuste põhjalikumalt tundmist, ning tõsta ELi ja partnerriikide kõrgharidus- ja kutseõppeasutuste tasakaalustatud partnerluse kaudu kõrg- ja kutsehariduse kvaliteeti.

2. Abikõlblikud taotlejad

Konkursikutse raames võivad taotlusi esitada kõrgharidus- ja kutseõppeasutused ning kõrgharidus- ja/või kutseõppeasutuste konsortsiumid.

Abikõlblikud taotlejad peavad olema ühest partnerriigist ja ühest Euroopa Liidu 27 liikmesriigist. Käesoleval aastal keskendub programm koostööle Austraalia ja Korea Vabariigiga.

3. Abikõlblikud meetmed

Konkursikutse hõlmab kaht liiki meetmeid: ühiseid liikuvusprojekte ja ühiseid kraadiõppeprojekte.

Ühise liikuvusprojekti raames toetatakse Euroopa Liidu ja partnerriigi kõrgharidus- ja kutseõppeasutuste konsortsiume ühiste õppe- ja/või koolitusprogrammide korraldamisel ning üliõpilaste ja kõrgharidustöötajate liikuvuse rakendamisel. Toetus hõlmab kindlasummalist haldustegevuse toetamise abiraha, toetusi üliõpilastele ning akadeemilistele ja haldustöötajatele. Ühist liikuvusprojekti taotlevasse konsortsiumisse peab kuuluma vähemalt kolm kõrgharidus- ja/või kutseõppeasutust ELi kolmest liikmesriigist ning vähemalt kaks sellist asutust partnerriigist. Ühise liikuvusprojekti maksimaalne kestus on 36 kuud.

Ühise kraadiõppeprojekti raames toetatakse topelt- või ühise teaduskraadi programmide väljatöötamise ja rakendamise projekte. Toetus hõlmab kindlasummalist haldustegevuse toetamise abiraha, toetusi üliõpilastele ning akadeemilistele ja haldustöötajatele. Ühist kraadiõppeprojekti taotlevasse konsortsiumisse peab kuuluma vähemalt kaks kõrgharidus- ja/või kutseõppeasutust ELi kahest liikmesriigist ning vähemalt kaks sellist asutust partnerriigist. Ühise kraadiõppeprojekti maksimaalne kestus on 48 kuud.

Tegevuste kavandatud algus on novembris 2010.

4. Toetuse andmise kriteeriumid

Iga abikõlbliku taotluse üldist kvaliteeti hinnatakse järgmiste kvaliteedikriteeriumide alusel.

Kavandatava projekti olulisus Euroopa Liidu ja partnerriikide suhete jaoks (25 % punktidest), mille üle otsustatakse järgmise põhjal:

- a) taotluse seos konkursi eesmärkidega;
- b) taotluse valdkonna õppeprogrammi ja õpetatava ameti lisandväärtus Euroopa Liidu ja partnerriigi vaheliste suhete vaatenurgast.

Panus kvaliteeti ja tippteadmistesse (25 % punktidest), mille üle otsustatakse järgmise põhjal:

- a) projekti tõenäoline panus hariduse kvaliteeti, tippteadmistesse ja uuenduslikkusesse;
- b) projekti olulisus õpetamismeetodite ja üliõpilaste edasiste õpingute/töövõimaluste parandamise seisukohast;
- c) akadeemilise kvaliteediohje süsteemi määramise ulatus ja selle süsteemi tõhusus akadeemilistesse tippteadmistesse panuse andmise kindlustamisel.

Projekti rakendamise kvaliteet (50 % punktidest), mille üle otsustatakse järgmise põhjal:

- a) toimiva partnerluse hästi määratletud koostöömehhanismid ja haldusstruktuur;
- b) liikuvuse ja/või kraadiõppe skeemi partnerasutuste vahelise lõimituse tasakaal; kavandatavate liikuvusvõrgude tasakaal;
- c) üliõpilaste valikumehhanismide rakendamise usaldusvärsus, mis põhineb selguse, võrdsuse ja saavutuste põhimõttel, ning partnerluste poolt kokku lepitud ühise taotlemise, valimise ja katsete tegemise korral;
- d) ainepunktide, nende ülekande ning Euroopa ainepunktide kogumise ja ülekandmise süsteemiga (ECTS) ühilduvuse korra usaldusvärsus ja selgus;
- e) välisüliõpilaste ja -töötajate võõrustamise olemasolevate ressursside kvaliteet;
- f) keelekava kvaliteet;
- g) jälgimissüsteemi ja hindamiskava kvaliteet;
- h) teabe levitamise kava kvaliteet; ning
- i) arendamise ja jätkusuutlikkuse kava kvaliteet.

5. Eelarve

Kogueelarve on ligikaudu 2,45 miljonit EUR. Partnerriigid tagavad samaväärse rahastamise vastavalt oma kehtivale korrale. Eeldatavalt rahastatakse 2010. aastal kolme või nelja Euroopa Liidu ja Austraalia vahelist projekti ning kolme või nelja Euroopa Liidu ja Korea vahelist projekti, millest vähemalt kaks on ühised kraadiõppeprojektid.

Euroopa Liidu poolse rahastamise maksimumsumma on 465 000 EUR nelja-aastase ühise kraadiõppeprojekti korral, 232 500 EUR kolmeaastase ühise liikuvusprojekti korral, mis hõlmab kolme ELi haridusasutust, ning 310 000 EUR kolmeaastase ühise liikuvusprojekti korral, mis hõlmab nelja või enam ELi haridusasutust.

6. Tähtpäev

Taotlused tuleb saata nii Euroopa Liidule kui ka partnerriikide rakendusasutustele: Austraalia haridusministeeriumile (*Australian Department of Education, DEEWR*) või Korea Vabariigi hariduse, teaduse ja tehnika ministeeriumile (*Ministry of Education, Science and Technology, MEST*).

Euroopa Liidu juhtasutuse nimel esitatavad taotlused tuleb saata Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Täitevasutusele hiljemalt **6. septembriks 2010**. Sellest hilisema postitempliga taotlusi arvesse ei võeta. Taotlused tuleb saata järgmisel aadressil:

The Education, Audiovisual and Culture Executive Agency
EU-ICI Call for Proposals 2010
Avenue du Bourget 1
BOUR 02/17
1140 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Euroopa Liidu juhtasutuse nimel esitatav taotlus tuleb esitada nõuetekohasel, kõiki nõutavaid andmeid sisaldaval vormil, mis on kuupäevastatud ja millele on alla kirjutatud toetust taotleva organisatsiooni nimel õiguslikult siduvaid kohustusi võtma volitatud isik.

Austraalia taotlused ja lisadokumendid tuleb saata tähitud kirjaga järgmisel aadressil:

Mr Steve Nerlich
Director
Research, Analysis and Europe Section (C72NB3)
Department of Education, Employment and Workplace Relations
GPO Box 9880
Canberra ACT 2601
AUSTRALIA

Korea taotlused ja lisadokumendid tuleb saata tähitud kirjaga järgmisel aadressil:

ICI Education Co-operation Programme
Youngki YOON, Deputy Director
Global Human Resource Division
Ministry of Education, Science and Technology
55, Sejong-no, Jongno-gu, Seoul
REPUBLIC OF KOREA 110-760

7. Lisateave

Üksikasjalikud taotlemisjuhised ja taotlusvormid on veebiaadressil:

http://eacea.ec.europa.eu/extcoop/ici-ecp/index_en.htm

Taotlused tuleb esitada ettenähtud vormil ja need peavad sisaldama kõiki nõutud lisasid ning andmeid.

KONKURENTSIPOLIITIKA RAKENDAMISEGA SEOTUD MENETLUSED

EUROOPA KOMISJON

Elteatis koondumise kohta

(Juhtum COMP/M.5885 – Altarea/Predica/ABP/Aldeta)

Võimalik lihtsustatud korras menetlemine

(EMPs kohaldatav tekst)

(2010/C 138/09)

20. mail 2010 sai komisjon nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004⁽¹⁾ („ühinemismäärus“) artiklile 4 vastava teatise kavandatava koondumise kohta, mille raames ettevõtjad Altarea („Altarea“, Prantsusmaa), Predica („Predica“, Prantsusmaa), mis kuulub kontserni Crédit Agricole SA („GCA“), ja Stichting Pensioen-fonds ABP („ABP“, Madalmaad) omandavad ühiskontrolli nimetatud ühinemismääruse artikli 3 lõike 1 punkti b tähenduses ettevõtja Aldeta („Aldeta“, Prantsusmaa) üle aktsiate ostu teel.
- Asjaomaste ettevõtjate majandustegevus hõlmab järgmist:
  - Altarea: kontserni Altarea Cogedim emasettevõtja, kes tegeleb põhiliselt Prantsusmaa kommertsinnisvара. Kontserni peamine tegevusala on tema omandis olevate kaubanduskeskuste haldamine;
  - Predica: kontserni GCA filiaal. GCA tegutseb pangandus- ja kindlustusteenuste sektoris. Predica tegevusala on tema omandisse kuuluva kinnisvara haldamine;
  - ABP: Madalmaade valitsusasutuste teenistuses olevate ja haridussektoris tegutsevate tööandjate ja ametnike pensionifondid. ABP-l on osalus Prantsusmaa kinnisvarasektori ettevõtjates;
  - Aldeta: ettevõtja, mille ainus tegevusala on Saint-Laurent du Varis (Ranniku-Alpid, Prantsusmaa) asuva kaubanduskeskuse „Cap 3000“ haldamine ja käitamine.
- Komisjon leiab pärast teatise esialgset läbivaatamist, et tehing, millest teatatakse, võib kuuluda EÜ ühinemismääruse reguleerimisalasse, kuid lõplikku otsust selle kohta ei ole veel tehtud. Vastavalt komisjoni teatisele lihtsustatud korra kohta teatavate ettevõtjate koondumiste käsitlemiseks kooskõlas EÜ ühinemismäärusega⁽²⁾ tuleks märkida, et käesolevat juhtumit on võimalik käsitleda teatise ettenähtud korra kohaselt.
- Komisjon kutsub asjast huvitatud kolmandaid isikuid esitama komisjonile oma võimalikke märkusi kavandatava toimingu kohta.

Komisjon peab märkused kätte saama hiljemalt kümne päeva jooksul pärast käesoleva dokumendi avaldamist. Märkusi võib saata komisjonile faksi (+32 22964301), elektronposti (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) või postiga järgmisel aadressil (lisada viitenumber COMP/M.5885 – Altarea/Predica/ABP/Aldeta):

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ ELT L 24, 29.1.2004, lk 1 („EÜ ühinemismäärus“).

⁽²⁾ ELT C 56, 5.3.2005, lk 32 („lihtsustatud korda käsitlev teatis“).

Nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 27 lõike 4 kohane teatis juhtumi COMP/39.398 – Visa mitmepoolsed vahendustasud kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

(2010/C 138/10)

1. SISSEJUHATUS

- (1) Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 (asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieskirjade rakendamise kohta) ⁽¹⁾ artiklis 9 on sätestatud, et kui komisjon kavatses vastu võtta rikkumise lõpetamist nõudva otsuse ja asjaomased ettevõtjad teevad ettepaneku kohustuste võtmiseks seoses komisjoni esialgses hinnangus tõstatatud küsimuste lahendamise, võib komisjon muuta need kohustused asjaomastele ettevõtjatele siduvaks. Sellise otsuse võib vastu võtta kindlaksmääratud ajavahemikuks ja selles sätestatakse, et komisjonil ei ole enam põhjust meetmeid võtta. Nimetatud määruse artikli 27 lõike 4 kohaselt peab komisjon avaldama juhtumi lühikokkuvõtte ja kohustuste põhilise sisu. Huvitatud isikud võivad esitada märkusi komisjoni määratud tähtaaja jooksul.

2. JUHTUMI KOKKUVÕTE

- (2) 3. aprillil 2009 võttis komisjon vastu vastuväited ettevõtjate Visa Europe Limited (edaspidi „Visa Europe“), Visa Inc. ja Visa International Services Association suhtes.
- (3) Vastuväidetes, mis kujutavad endast esialgset hinnangut määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 9 lõike 1 tähenduses, kirjeldati komisjoni esialgset arvamust, mille kohaselt ettevõtja Visa Europe, mis on Euroopa pankade assotsiatsioon, on rikkunud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 101 ja EMP lepingu artiklit 53, kehtestades mitmepoolsed vahendustasud, mida kohaldatakse klientide maksekaartidega VISA, VISA Electron ja V PAY tehtavate EMP-siseste riikidevaheliste ja teatavate riigisiseste ⁽²⁾ tehingute suhtes.
- (4) Vahendustasu maksab jaemüüja pank (edaspidi „vastuvõttev pank“) kaardiomaniku pangale (edaspidi „väljaandev pank“) igalt tehingult, mis sooritatakse jaemüügipunkti maksekaardiga. Kui kaardiomanik kasutab maksekaarti jaemüüjalt kaupade või teenuste ostmiseks, maksab jaemüüja vastuvõtvale pangale müüja teenustasu. Vastuvõttev pank jätab osa tasust endale (vastuvõtva panga marginaal), osa summast kantakse edasi väljaandvale pangale (mitmepoolsed vahendustasud) ning väike osa

summast makstakse süsteemi haldajale (praegusel juhul Visale). Tegelikult määravad mitmepoolsed vahendustasud suure osa müüja teenustasudest.

- (5) Vastuväidetes väljendati muret, et mitmepoolsete vahendustasude eesmärk ja mõju on konkurentsi märgatav piiramine maksekaardimaksete vastuvõtmise turgudel nii müüjate kui ka kaudselt nende klientide kahjuks. Mitmepoolsed vahendustasud paistavad suurendavat baasmäära, millele vastuvõtavad pangad lisavad müüja teenustasud, luues olulise kuluelemendi, mis kehtib kõikide vastuvõtivate pankade puhul. Komisjoni esialgse arvamuse kohaselt ei ole ettevõtja Visa Europe kehtestatud mitmepoolsed vahendustasud objektiivselt vajalikud. Piiravat mõju maksekaardimaksete vastuvõtmise turgudel võimendavad veelgi mitmepoolsete vahendustasude mõju võrgu- ja väljaandvate pankade turgudel ning muud võrgueeskirjad ja -tavad (kõigi maksekaartide tunnustamise reegel, mittediskrimineerimise reegel, ühendamine, erinevate mitmepoolsete vahendustasude kohaldamine piiriüleste ja riigisiseste müüjate suhtes). Lisaks sellele ei vasta vastuväidete kohaselt mitmepoolsed vahendustasud nõuetele, mille alusel oleks nende suhtes võimalik kohaldada erandit vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 lõikele 3. Erandit tohib kohaldada vaid siis, kui sellega kaasneb tõhususe suurendamine ja tarbijad saavad sellest tulenevast kasust õiglase osa.
- (6) Vastuväited saadeti 29. mail 2009 ka ettevõtjatele Visa Inc. ja Visa International Service Association, eelkõige seoses vaikimisi piirkondadevaheliste mitmepoolsete vahendustasude võimaliku kohaldamisega (st niivõrd, kui võrd saab neid tasusid kohaldada piiriüleste või riigisisest VISA või V PAY maksekaartidega EMP-siseselt sooritatud tehingute suhtes) ja ettevõtjate osalemisega kõigi maksekaartide tunnustamise ja mittediskrimineerimise reeglite kehtestamises.

3. PAKUTAVATE KOHUSTUSTE PÕHISISU

- (7) Menetluse osalised ei nõustu komisjoni esialgse hinnanguga. Kuid Visa Europe soovib siiski võtta määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 9 kohaseid kohustusi komisjoni tõstatatud konkurentsiprobleemi lahendamiseks kohe debiteeritavate deebetkaartide segmendis.
- (8) Järgnevalt on esitatud lühikokkuvõtte kohustustest, mille täielik ingliskeelne tekst on avaldatud konkurentsi peadirektoraadi veebilehel:

⁽¹⁾ EÜT L 1, 4.1.2003, lk 1. Alates 1. detsembrist 2009 on EÜ asutamislepingu artiklist 81 saanud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 101 ja EÜ asutamislepingu artiklist 82 Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 102. Kõnealused artiklipaarid on sisult identsed. Käesolevas teatises tuleks viiteid Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 101 ja 102 käsitada vajaduse korral viidetena EÜ asutamislepingu artiklitele 81 ja 82.

⁽²⁾ Visa Europe on praegu kehtestanud riigisisest mitmepoolsete vahendustasude määrad üheksas riigis. Ülejäänud EMP riikides kehtestavad mitmepoolsed vahendustasude määrad Visa Europe'i liikmed.

- (9) Kaks kuud pärast ettevõtja Visa Europe kohustuste kohta tehtud otsuse teatamisest kohustub Visa Europe piirama iga-aastast kaalutud keskmist piiriülest mitmepoolsete vahendustasude määra 20 baaspunktile (0,2%), mida kohaldatakse tehingute suhtes, mida sooritavad nende kliendid kohe debiteeritavate deebetkaartidega. Piirangut kohaldatakse eraldi ka nendes EMP riikides, kus ettevõtja Visa Europe sätestab otse konkreetset riigisisest mitmepoolset vahendustasud kohe debiteeritavate deebetkaartidega klientide puhul, ja nendes EMP riikides, kus kohaldatakse piiriüleseid mitmepoolseid vahendustasusid muude mitmepoolsete vahendustasude puudumise korral.
- (10) Võttes arvesse uuringuid, mida on korraldanud mitu EMP riigi keskpanka, kes on võrrelnud maksekaartide kulusid sularaha kuludega, on komisjon esialgsel arvamusel, et need mitmepoolsed vahendustasud, mida Visa Europe on kohustunud kohaldama kohe debiteeritavate deebetkaartide klientide tehingute suhtes, on kooskõlas nn „merchant indifference” meetodiga (või nn turistitestiga), mida majandusalaselt kirjanduses kirjeldatakse⁽¹⁾. Tasu, mis vastab testile (ja mida nimetatakse ka tasakaalustavaks tasuks), on seatud sellisele tasemele, et müüjatel ei ole vahet, kas talle makstakse kaardiga või sularahas. Tasakaalustamine toimub nii, et jaemüüjad ei maksa kõrgemat tasu kui kasu, mis kaardi kasutamisele neile kaasneb. Näiteks kaasneb tehinguga kasu juhul, kui kaardimaksed vähendavad müüja kulusid võrreldes sularahas tehtud maksetega (näiteks seetõttu, et sularaha transportimise ja sellega seotud julgeoleku meetmete kulusid hoitakse kokku või vähendatakse kassades väljaregistreerimise aega). Teatud eelduste korral (näiteks sellises ulatuses, kui tasu kandub üle kaardiomanikele) tagatakse, et kaardiomanikud teevad tõhusaid otsuseid maksevahendite vahel. Sellisel juhul võimaldavad mitmepoolsed vahendustasud anda korrektseid hinnasignaale, et kaardiomanikud saaksid oma käitumist vastavalt muuta.
- (11) Lisaks sellele kohustub Visa Europe jätkama 2009. aasta märtsis ettevõtja Visa Europe juhatuses vastuvõetud läbipaistvusmeetme kohaldamist ja selle täiendavat parandamist. Visa Europe võtab eelkõige järgmised kohustused:
- jätkata sellise reegli rakendamist, mille kohaselt ei ole lubatud ühendada müüja teenustasusid, mida kohaldatakse rohkem kui ühe maksekaardisüsteemi suhtes või rohkem kui ühte liiki Visa Europe'i kaartide suhtes, ning nõuda vastuvõtvatelt pankadelt müüja teenustasude kohta arvet esitamist, millele oleksid eraldi välja toodud tasud eri kaardiliikide kohta;
  - nõuda Visa Europe'i liikmetelt kõigi mitmepoolsete vahendustasude määrade registreerimist ja kohaldada neid piiriüleste väljaantud ja vastuvõetud tehingute suhtes;
- jätkata kõikide piirkondadevaheliste ja riigisiseste mitmepoolsete vahendustasude avaldamist oma veebisaidil viisil, mis võimaldab tuvastada kohaldatavat vahendustasu kõigi tehingute puhul ja nõuda vastuvõtvatelt pankadelt, et need teavitaksid müüjaid sellisest teabest;
- tagada, et kõik EMPs väljaantud äriklientide kaardid on äratuntavalt tuvastatavad ja et vastuvõtval pangal või müüjal on võimalik kõiki selliseid kaarte makseterminalides elektrooniliselt tuvastada juhul, kui terminalil on selleks vajalik seadistus;
- Visa Europe kohaldab juba VISA, VISA Electron ja V PAY maksekaartide suhtes kõigi maksekaartide tunnustamise reeglit, st et müüjad võivad vabalt valida, kas nad aktsepteerivad VISA ja/või VISA Electron ja/või V PAY maksekaarte. Visa Europe ei kavatsenud muuta kõigi maksekaartide tunnustamise reeglit, nagu seda kohaldatakse kohe debiteeritavate tehingute suhtes. Lisaks sellele nõuab Visa Europe oma vastuvõtvatelt pankadelt, et need teavitaksid müüjaid, et neil on lubatud aktsepteerida VISA ja/või VISA Electron ja/või V PAY ja/või konkureerivate süsteemide maksekaarte;
- säilitada oma praegune seisukoht, mille kohaselt müüjatel lubatakse kasutada eri vastuvõtvaid panku tehingute haldamiseks iga maksekaardi tüübi puhul Visa Europe süsteemi ja/või konkureerivate süsteemide raames.
- (12) Visa Europe määrab seirehalduri kontrollima, kas Visa Europe täidab oma kohustusi. Enne määramist on komisjonil õigus seirehalduri kandidaat heaks kiita või tagasi lükata.
- (13) Kohustused kehtivad nelja aasta jooksul alates kuupäevast, kui ettevõtjale Visa Europe tehakse teatavaks kohutuste kohta võetud otsus, ja need sisaldavad läbivaatamismehhanismi.
- (14) Kõnealuseid kohustusi ei kohaldata Visa Europe'i praeguste mitmepoolsete vahendustasude suhtes, mida kohaldatakse klientide krediit- ja järelmaksukaartide tehingute korral. Selliste tehingute suhtes on käimas konkurentsivastase käitumise komisjonipoolne uurimine, mis hõlmab Visa Europe'i eelnevaid mitmepoolseid vahendustasusid, mida kohaldatakse klientide krediit- ja järelmaksukaartide tehingute suhtes. Kavandatud kohustused ei piira ka komisjoni õigust algatada või jätkata menetlusi muude Visa võrgustiku reeglite suhtes, näiteks kõigi maksekaartide tunnustamise reegel, Visa Europe'i mitmepoolsed vahendustasud äriklientide kaartide tehingute puhul või piirkondadevahelised mitmepoolsed vahendustasud.

⁽¹⁾ Vt Jean-Charles Rochet and Jean Tirole, „Must Take Cards and the Tourist Test”, nr 496, IDEI Working Papers, Institut d'Économie Industrielle (IDEI), Toulouse, http://idei.fr/doc/wp/2008/must_take_cards.pdf

(15) Kõnealuseid kohustusi kohaldatakse ainult Visa Europe'i suhtes. Sellest tulenevalt jätkub praegune konkurentsivastase käitumise uurimine (vt eespool punkt 6) ettevõtjate Visa Inc. ja Visa International Service Association puhul, mis hõlmab ka klientide kohe debiteeritavate deebetkaartide suhtes kohaldatavaid mitmepoolseid vahendustasusid, kuni komisjon on esitanud täiendava hindamise, mis võimaluse korral sisaldab ka märkusi, mis on esitatud vastuseks käesolevale teatisele.

4. KUTSE MÄRKUSTE ESITAMISEKS

- (16) Tingimusel et käesoleva teatise kohta saadavatest märkustest ei tulene vastupidist, kavatses komisjon võtta vastu määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 9 lõike 1 kohase otsuse, millega kuulutatakse eespool kokkuvõtvalt esitatud ja konkurentsi peadirektoraadi veebilehel avaldatud kohustused siduvaks. Juhul kui kohustusi muudetakse märkimisväärselt, tehakse uus turu-uuring.
- (17) Komisjon kutsub vastavalt määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 27 lõikele 4 huvitatud kolmandaid isikuid esitama märkusi kavandatud kohustuste kohta. Komisjon peab

märkused kätte saama hiljemalt ühe kuu jooksul pärast käesoleva dokumendi avaldamist. Huvitatud isikutel palutakse esitada ka mittekonfidentsiaalne versioon oma märkustest, milles ärisaladus ja muud konfidentsiaalsed lõigud on kustutatud ning vajaduse korral asendatud vastavalt kas mittekonfidentsiaalse kokkuvõtte või sõnaga „ärisaladus” või „konfidentsiaalne”. Õigustatud taotlusi võetakse arvesse. Kui märkuste mittekonfidentsiaalset versiooni ei saadeta, eeldab komisjon, et märkused ei sisalda konfidentsiaalset teavet.

- (18) Märkused võib komisjonile saata (lisada tuleb viitenumber COMP/39.398 – Visa mitmepoolsed vahendustasud) kas e-posti (COMP-GREFFE-ANTITRUST@ec.europa.eu), faksi (+32 22950128) või posti teel aadressil:

European Commission
Directorate-General for Competition
Antitrust Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

MUUD AKTID

EUROOPA KOMISJON

Nõukogu määruse (EÜ) nr 510/2006 (põllumajandustoodete ja toidu geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste kaitse kohta) artikli 6 lõike 2 kohase taotluse avaldamine

(2010/C 138/11)

Käesoleva dokumendi avaldamine annab õiguse esitada vastuväiteid vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 510/2006 ⁽¹⁾ artiklile 7. Komisjon peab vastuväited kätte saama kuue kuu jooksul alates käesoleva dokumendi avaldamise kuupäevast.

KOONDDOKUMENT

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 510/2006**„HOFER RINDFLEISCHWURST”****EÜ nr: DE-PGI-0005-0722-10.10.2008****KGT (X) KPN ( )****1. Nimetus:**

„Hofer Rindfleischwurst”

2. Liikmesriik või kolmas riik:

Saksamaa

3. Põllumajandustoote või toidu kirjeldus:**3.1. Toote liik:**

Klass 1.2. Lihatooted

3.2. Toote kirjeldus, mida punktis 1 esitatud nimetus tähistab:

Toode „Hofer Rindfleischwurst” on määritav toorvorst. „Hofer Rindfleischwurst” on pikliku kujuga. Määritav vorstisisu topitakse 40–55 mm läbimõõduga kunstkesta (tsellofaan). Toode „Hofer Rindfleischwurst” on läbimõõdust olenevalt kuni 50 cm pikk ja ning kaalub vastavalt suurusele 150–800 g. Toode „Hofer Rindfleischwurst” on sügavat, aga meeldivat lihapunast värvi.

Toode „Hofer Rindfleischwurst” on sordile omase, kergelt piprase hõrgu vürtsika maitsega. Tänu pöögipuidu-kuilmsuitsutusele on vorst meeldiva suitsumaitsega.

Toode „Hofer Rindfleischwurst” on peeneteraline määritav toorvorst, mille iseloomulik tunnus on värskus. Toode säilitab oma erilise maitse ja lõhna üksnes kaks-kolm päeva ega ole seetõttu sobiv pikemaajaliseks säilitamiseks.

⁽¹⁾ ELT L 93, 31.3.2006, lk 12.

Vaakumpakendis toode „Hofer Rindfleischwurst” säilib veidi kauem, kuni 10 päeva. Vaakumpakendis toodet tuleb säilitada jahedas.

Toote „Hofer Rindfleischwurst” järgmised kvaliteedikriteeriumid on stabiilne punane värv, hea määratavus ning ühtlane konsistents.

Kuna „Hofer Rindfleischwurst” valmistamise lähtematerjal on taine veiseliha, pööratakse suurt tähelepanu toote sidekoevalguta lihavalgu saavutamisele. Toote „Hofer Rindfleischwurst” BEFFE-väärtus ei tohi olla alla 10 %. Baieri liidumaa neutraalse ettevõtte- ja kvaliteedikontrolli ameti (NBQP) poolt spetsialiseeritud lihakauplustes teostatud analüüsidesidest tulenevad toote „Hofer Rindfleischwurst” tehniliste omadustena järgmised analüüsiväärtused: veesisaldus on 50–55 %, rasvasisaldus 25–30 %. Sealiha ja seljapeki osakaal on kuni 30 %.

Lisandina kasutatakse peamiselt nitritsoola ja punase värvuse saavutamiseks askorbiinhapet. Toote lisaainete osakaal võib olla järgmine: nitritsoola 2,5 % ja askorbiinhapet (punase värvuse saavutamise abiaine) 0,5 %. Tootmise käigus lisatakse olulised toormaitseained: sool ja peenjahvatatud pipar. Täiustamiseks ja omapärase maitseüansi saavutamiseks võib lisada väikese koguse täiendavaid maitseainetegusid.

3.3. Tooraine (üksnes töödeldud toodete puhul):

Liha ja rasva olemasolu on „Hofer Rindfleischwurst” tootmise tagamiseks äärmiselt oluline. Eelistatud on täiskasvanud, vanemate tapaloomade liha. Sellise liha eelised on liha sügav värvus ning küpsus. Töödeldakse veise- ja sealiha. „Hofer Rindfleischwurst” tootmiseks seega noorveiste liha ei kasutata. Toote „Hofer Rindfleischwurst” oluline tooraine on vähese rasvkoe ja kõõlusteta R I sordi veiseliha (2/3 osa) ja S VIII sordi sea seljapekk (1/3 osa). Seljapekiosale võib vähesel määral lisada ka S I sordi sealiha, kuid seda tehakse harva.

Tootmises kasutatav veiseliha on peamiselt lehma-, harvem pulliliha. Lihatükid on saadud 5 % rasvasisaldusega veisekintsust. Sealiha kasutamisel on tükid saadud 4 % rasvasisaldusega seakintsust. Kasutatava seljapeki rasvasisaldus on 70 %.

Toodet „Hofer Rindfleischwurst” iseloomustab selle kvaliteet ja värskus. „Hofer Rindfleischwurst” tootmiseks kasutatakse eranditult värsket tapaloomaliha. Tootmisprotsessis ei kasutata seega laagerdunud, seisnud või sügavkülmutatud liha.

3.4. Sööt (üksnes loomse päritoluga toodete puhul):

—

3.5. Tootmise erietapid, mis peavad toimuma määratletud geograafilises piirkonnas:

Toote „Hofer Rindfleischwurst” tootmine toimub määratletud geograafilises piirkonnas.

3.6. Erieeskirjad viilutamise, riivimise, pakendamise jm kohta:

—

3.7. Erieeskirjad märgistamise kohta:

—

4. Geograafilise piirkonna täpne määratlus:

Hofi linna piirkond ja maakond.

5. Seos piirkonnaga:

5.1. Geograafilise piirkonna eripära:

„Hofer Rindfleischwurst” on määratletud geograafilises piirkonnas toodetud rohkem kui 50 aastat.

Alates 1950. aastast alustas lihunikmeister Hans Millitzer Hofis taisest veiselihast veiselihavorsti tootmist. Seda traditsiooni jätkas tema endine sell Gottfried Rädlein, kes tootis Hofis aastatel 1962–1993 oma ettevõttes toodet „Hofer Rindfleischwurst”, mis sai tuntuks kaugel väljaspool linnapiire.

Nõudlus vorsti järele oli nii suur, et Gottfried Rädlein pidi iga nädal kuni 15 veiseliha tagaveerandit töötleva oma eriresepti järgi toodetud veiselihavorstiks; tööd oli tal vaja teha ka püha- ja puhkepäevadel. Määritava toorvorstina oli veiselihavorst eriti värske toode ning säilitas seetõttu oma erilise maitse ja omapärase lõhna üksnes kaks kuni kolm päeva. „Hofer Rindfleischwurst” on lahja ja tervislik toode, mida omal ajal soovitasid süüa isegi arstid.

Edaspidi vaimustusid toote „Hofer Rindfleischwurst” tootmisest ka teised selle piirkonna lihunikud ning püüdsid seda traditsioonilist toodet samamoodi toota ja pakkuda. 1993. aasta jaanuaris andis Gottfried Rädler oma spetsialiseeritud lihatoodete kaupluse üle Hofi linna kuulsale Albert Schilleri lihapoele, kus Gottfried Rädleini retsepti järgi toodetakse toodet „Hofer Rindfleischwurst” tänapäevani. Lihunike gildi tooleaegse vanemmeistri püüdluste tulemusel registreeriti toode „Hofer Rindfleischwurst” 1993. aastal Saksamaa liha ja lihatoodete suunistes nr 2.2120.1 all.

5.2. Toote eripära:

„Hofer Rindfleischwurst” on kõrge kvaliteedi ja erilise maitsega toode, mis piirkondliku eriroana on eriti tuntud ning hea mainega Hofi linnas ja maakonnas. Kõnealune vorstitoode on populaarne, nõutud ja kõrgelt hinnatud nii kohalike elanike kui ka külaliste ja turistide hulgas. Toote tähtsusest ja tuntusest annab tunnistust ka selle registreerimine Saksamaa toiduainete registri (*Deutsches Lebensmittelbuch*) suunistes.

Toodet „Hofer Rindfleischwurst” on auhinnatud ja premeeritud juba mitmesugustel vorstivõistlustel. Määratletud geograafilise piirkonna lihatoodete tootmisega tegelevad ettevõtted osalevad Baieri liidumaa iga-aastases lihaühingu korraldatavas kvaliteedikontrollis, saates sinna toote „Hofer Rindfleischwurst”. Möödunud aastatel on kõnealune kvaliteettoode pidevalt autasustatud kuld- ja hõbemedalitega. Sama võib öelda ka liidumaa tasandil toimunud Saksamaa Toiduaineteühingu (DLG) kvaliteedikontrolli tulemuste kohta. Viimati 2009. aasta aprilli Ülem-Frangimaal Hofis toimunud näituse käigus korraldati avalik vorstitest, mille käigus jagas kohalik meedia põhjalikku teavet suurepärase piirkondliku toote „Hofer Rindfleischwurst” kohta.

5.3. Põhjuslik seos geograafilise piirkonna ja (kaitstud päritolunimetusega) toote kvaliteedi või omaduste vahel või (kaitstud geograafilise tähisega) toote erilise kvaliteedi, maine või muude omaduste vahel:

Toode „Hofer Rindfleischwurst” on Hofi piirkonnale iseloomulik toode. Seal on toote lähtekoht, kus kohalikud ettevõtted toodavad seda eriresepti järgi juba rohkem kui 50 aastat. Toode on tuntud ja hea mainega tänu selle päritolule määratletud geograafilisest piirkonnast.

Viide spetsifikaadi avaldamisele:

(Määruse (EÜ) nr 510/2006 artikli 5 lõige 7)

18.4.2008. aasta väljaanne Markenblatt, 16. köide, 7a-aa osa, lk 31 817.

(<http://register.dpma.de/DPMAregister/geo/detail.pdfdownload/106>)

Kolmandatest riikidest imporditava maisi tollimaksu määra vähendamise pakkumismenetluse teatis

(2010/C 138/12)

I. EESMÄRK

1. Käesolevaga kuulutatakse välja pakkumismenetlus kolmandatest riikidest imporditava CN-koodi 1005 90 00 alla kuuluva maisi tollimaksumäära vähendamiseks.
2. Pakkumismenetlus viiakse läbi kooskõlas komisjoni määruse (EL) nr 463/2010 ⁽¹⁾ sätetega.

II. TÄHTAJAD

1. Esimese osalise pakkumismenetluse raames lõpeb pakkumiste esitamine 10. juunil 2010 kell 10.00 (Brüsseli aja järgi).

Järgmiste osaliste pakkumismenetluste raames lõpeb pakkumiste esitamine järgmistel neljapäevadel kell 10.00 (Brüsseli aja järgi):

- 24. juuni 2010;
- 15. ja 29. juuli 2010;
- 26. august 2010;
- 16. ja 30. september 2010;
- 14. ja 28. oktoober 2010;
- 11. ja 25. november 2010;
- 9. ja 16. detsember 2010.

2. Käesolev teatis avaldatakse üksnes pakkumismenetluse väljakuulutamiseks. Ilma et see piiraks pakkumistingimuste muutmist või uue pakkumiskutse väljakuulutamist, kehtib käesolev teatis kõikide osaliste pakkumismenetluste suhtes, mis korraldatakse kõnealuse pakkumiskutse kehtivusaja jooksul.

III. PAKKUMISED

1. Kirjalikus vormis esitatud pakkumised peavad jõudma hiljemalt II jaos märgitud kuupäevadel ja kellagadel kas kättesaamistega tähtsaadetisena või elektroonilisel teel ühele järgmistest aadressidest:

Kättetoimetamise aadress:

Ministério das Finanças
Direcção Geral das Alfândegas e Impostos Especiais sobre o Consumo
Terreiro do Trigo — Edifício da Alfândega
1149-060 Lisbon
PORTUGAL

Tel +351 218814263
Faks +351 218814261

Pakkumised, mida ei saadeta elektrooniliselt, peavad asjaomasele aadressile jõudma kahekordses pitseeritud ümbrikus. Sisemisel ümbrikul, mis on samuti pitseeritud, on märges „Pakkumine seoses pakkumismenetlusega maisi imporditollimäära vähendamiseks – määrus (EL) nr 463/2010”.

Pakkumised on siduvad seni, kuni asjaomane liikmesriik on teavitanud pakkumises osalejat pakkumise vastuvõtmisest.

⁽¹⁾ ELT L 129, 27.5.2010, lk 60.

2. Nii pakkumine kui ka komisjoni määruse (EÜ) nr 1296/2008 ⁽¹⁾ artikli 7 lõikes 3 osutatud tõend ja teatis koostatakse ühes selle liikmesriigi ametlikus keeles, mille pädev asutus on pakkumise vastu võtnud.

IV. PAKKUMISTAGATIS

Tagatis esitatakse asjaomase pädeva asutuse nimele.

V. LEPINGUTE SÕLMIMINE

Lepingu sõlmimisega tekib

- a) õigus saada liikmesriigis, kus pakkumine esitati, impordilitsents, kuhu on märgitud pakkumises osutatud imporditollimaksumäära vähendamine ja mis on antud kõnealusele kogusele;
- b) kohustus taotleda punktis a osutatud liikmesriigis kõnealusele kogusele impordilitsentsi.

⁽¹⁾ ELT L 340, 19.12.2008, lk 57.

Kolmandatest riikidest imporditava maisi tollimaksu määra vähendamise pakkumismenetluse teatis

(2010/C 138/13)

I. EESMÄRK

1. Käesolevaga kuulutatakse välja pakkumismenetlus kolmandatest riikidest imporditava CN-koodi 1005 90 00 alla kuuluva maisi tollimaksumäära vähendamiseks.
2. Pakkumismenetlus viiakse läbi kooskõlas komisjoni määruse (EL) nr 462/2010 ⁽¹⁾ sätetega.

II. TÄHTAJAD

1. Esimese osalise pakkumismenetluse raames lõpeb pakkumiste esitamine 10. juunil 2010 kell 10.00 (Brüsseli aja järgi).

Järgmiste osaliste pakkumismenetluste raames lõpeb pakkumiste esitamine järgmistel neljapäevadel kell 10.00 (Brüsseli aja järgi):

- 24. juuni 2010;
- 15. ja 29. juuli 2010;
- 26. august 2010;
- 16. ja 30. september 2010;
- 14. ja 28. oktoober 2010;
- 11. ja 25. november 2010;
- 9. ja 16. detsember 2010.

2. Käesolev teatis avaldatakse üksnes pakkumismenetluse väljakuulutamiseks. Ilma et see piiraks pakkumistingimuste muutmist või uue pakkumiskutse väljakuulutamist, kehtib käesolev teatis kõikide osaliste pakkumismenetluste suhtes, mis korraldatakse kõnealuse pakkumiskutse kehtivusaja jooksul.

III. PAKKUMISED

1. Kirjalikus vormis esitatud pakkumised peavad jõudma hiljemalt II jaos märgitud kuupäevadel ja kellaegadel kas kättesaamistega tähtsaadetisena või elektroonilisel teel ühele järgmistest aadressidest:

Kättetoimetamise aadress:

Fondo Español de Garantía Agraria (FEGA)
C/ Beneficencia, 8
28004 Madrid
ESPAÑA

E-post: intervec@fega.mapya.es
Faks +34 915219832 / 913476387

Pakkumised, mida ei saadeta elektrooniliselt, peavad asjaomasele aadressile jõudma kahekordses pitseeritud ümbrikus. Sisemisel ümbrikul, mis on samuti pitseeritud, on märges „Pakkumine seoses pakkumismenetlusega maisi imporditollimäära vähendamiseks – määrus (EL) nr 462/2010”.

Pakkumised on siduvad seni, kuni asjaomane liikmesriik on teavitanud pakkumises osalejat pakkumise vastuvõtmisest.

⁽¹⁾ ELT L 129, 27.5.2010, lk 58.

2. Nii pakkumine kui ka komisjoni määruse (EÜ) nr 1296/2008 ⁽¹⁾ artikli 7 lõikes 3 osutatud tõend ja teatis koostatakse ühes selle liikmesriigi riigikeeles, mille pädev asutus on pakkumise vastu võtnud.

IV. PAKKUMISTAGATIS

Tagatis esitatakse asjaomase pädeva asutuse nimele.

V. LEPINGUTE SÕLMIMINE

Lepingu sõlmimisega tekib

- a) õigus saada liikmesriigis, kus pakkumine esitati, impordilitsents, kuhu on märgitud pakkumises osutatud imporditollimaksumäära vähendamine ja mis on antud kõnealusele kogusele;
- b) kohustus taotleda punktis a osutatud liikmesriigis kõnealusele kogusele impordilitsentsi.

⁽¹⁾ ELT L 340, 19.12.2008, lk 57.

Kolmandatest riikidest imporditava sorgo tollimaksu määra vähendamise pakkumismenetluse teatis

(2010/C 138/14)

I. EESMÄRK

1. Käesolevaga kuulutatakse välja pakkumismenetlus kolmandatest riikidest imporditava CN-koodi 1007 00 90 alla kuuluva sorgo tollimaksumäära vähendamiseks.
2. Pakkumismenetlus viiakse läbi kooskõlas komisjoni määruse (EL) nr 464/2010 ⁽¹⁾ sätetega.

II. TÄHTAJAD

1. Esimese osalise pakkumismenetluse raames lõpeb pakkumiste esitamine 10. juunil 2010 kell 10.00 (Brüsseli aja järgi).

Järgmiste osaliste pakkumismenetluste raames lõpeb pakkumiste esitamine järgmistel neljapäevadel kell 10.00 (Brüsseli aja järgi):

- 24. juuni 2010;
- 15. ja 29. juuli 2010;
- 26. august 2010;
- 16. ja 30. september 2010;
- 14. ja 28. oktoober 2010;
- 11. ja 25. november 2010;
- 9. ja 16. detsember 2010.

2. Käesolev teatis avaldatakse üksnes pakkumismenetluse väljakuulutamiseks. Ilma et see piiraks pakkumistingimuste muutmist või uue pakkumiskutse väljakuulutamist, kehtib käesolev teatis kõikide osaliste pakkumismenetluste suhtes, mis korraldatakse kõnealuse pakkumiskutse kehtivusaja jooksul.

III. PAKKUMISED

1. Kirjalikus vormis esitatud pakkumised peavad jõudma hiljemalt II jaos märgitud kuupäevadel ja kellagadel kas kättesaamistega tähtsaadetisena või elektroonilisel teel ühele järgmistest aadressidest:

Kättetoimetamise aadress:

Fondo Español de Garantía Agraria (FEGA)
C/ Beneficencia, 8
28004 Madrid
ESPAÑA

E-post: secreint@fega.mapya.es
Faks +34 915219832 / 913476387

Pakkumised, mida ei saadeta elektrooniliselt, peavad asjaomasele aadressile jõudma kahekordses pitseeritud ümbrikus. Sisemisel ümbrikul, mis on samuti pitseeritud, on märges „Pakkumine seoses pakkumismenetlusega sorgo imporditollimäära vähendamiseks – määrus (EL) nr 464/2010”.

(¹) ELT L 129, 27.5.2010, lk 62.

Pakkumised on siduvad seni, kuni asjaomane liikmesriik on teavitanud pakkumises osalejat pakkumise vastuvõtmisest.

2. Nii pakkumine kui ka komisjoni määruse (EÜ) nr 1296/2008 artikli 7 lõikes 3 osutatud tõend ja teatis koostatakse ühes selle liikmesriigi ametlikus keeles, mille pädev asutus on pakkumise vastu võtnud.

IV. PAKKUMISTAGATIS

Tagatis esitatakse asjaomase pädeva asutuse nimele.

V. LEPINGUTE SÕLMIMINE

Lepingu sõlmimisega tekib

- a) õigus saada liikmesriigis, kus pakkumine esitati, impordilitsents, kuhu on märgitud pakkumises osutatud imporditollimäära vähendamine ja mis on antud kõnealusele kogusele;
  - b) kohustus taotleda punktis a osutatud liikmesriigis kõnealusele kogusele impordilitsentsi.
-

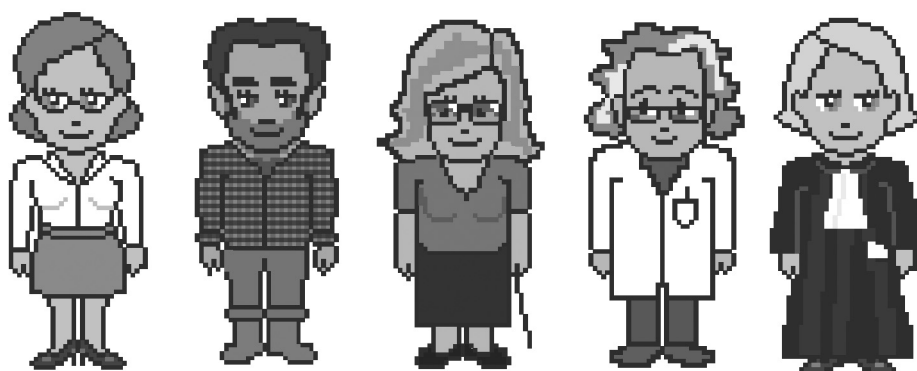

EU Book shop

Kõik ELi väljaanded
TEIE käsutuses!

bookshop.europa.eu

MUUD AKTID

Euroopa Komisjon

2010/C 138/11	Nõukogu määruse (EÜ) nr 510/2006 (põllumajandustoodete ja toidu geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste kaitse kohta) artikli 6 lõike 2 kohase taotluse avaldamine	37
2010/C 138/12	Kolmandatest riikidest imporditava maisi tollimaksu määra vähendamise pakkumismenetluse teatis ..	40
2010/C 138/13	Kolmandatest riikidest imporditava maisi tollimaksu määra vähendamise pakkumismenetluse teatis ..	42
2010/C 138/14	Kolmandatest riikidest imporditava sorgo tollimaksu määra vähendamise pakkumismenetluse teatis	44

Tellimishinnad aastal 2010 (ilma käibemaksuta, sisaldavad tavalise saatmise kulusid)

<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	1 100 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria paberkandjal + CD-ROMil aastane väljaanne	ELi 22 ametlikus keeles	1 200 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	770 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria igakuiselt ja kumulatiivselt CD-ROMil	ELi 22 ametlikus keeles	400 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) CD-ROMil, kaks väljaannet nädalas	mitmekeelne: ELi 23 ametlikus keeles	300 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> C-seeria – värbamiskonkursid	konkursside keeled	50 eurot aastas

Euroopa Liidu Teatajat saab tellida Euroopa Liidu 22 ametlikus keeles. Teataja on jaotatud L-seeriaks (õigusaktid) ja C-seeriaks (teave ja teatised).

Iga keeleversioon tuleb tellida eraldi.

Vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 920/2005, mis avaldati ELTs L 156 18. juunil 2005 ja milles sätestatakse, et Euroopa Liidu institutsioonid ei ole ajutiselt kohustatud koostama ja avaldama kõiki õigusakte iiri keeles, müüakse ELT iirikeelseid väljaandeid eraldi.

Euroopa Liidu Teataja lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) tellimus sisaldab kõiki 23 keeleversiooni ühel mitmekeelsel CD-ROMil.

Soovi korral saab koos *Euroopa Liidu Teataja* tellimusega mitmesuguseid *Euroopa Liidu Teataja* kaasandeid. Kaasannete ilmumisest teavitatakse tellijaid teadaande vahendusel, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

CD-ROM asendatakse 2010. aasta jooksul DVDga.

Müük ja tellimused

Erinevate tasuliste perioodikaväljaannete tellimusi, k.a *Euroopa Liidu Teataja* tellimust, saab vormistada meie edasimüüjate kaudu. Edasimüüjate nimekiri on kättesaadav järgmisel veebilehel:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm

EUR-Lexi (<http://eur-lex.europa.eu>) kaudu pakutakse otsest ja tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele. Nimetatud veebilehel saab tutvuda *Euroopa Liidu Teatajaga* ning ka lepingute, õigusaktide, kohtupraktika ja ettevalmistatavate õigusaktidega.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab veebilehelt <http://europa.eu>

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

ET